

Belföldi hírek

h é t f ő

bb. 1. készül a szinonimaszótár

i km/pá/pr/1l cz

1976. december 6.

a magyar nyelv iránt érdeklődők évek óta várják, de hiába - nem került még a könyvesboltokba a magyar szinonimaszótár. erről az alapvető fontosságú műről, szerkesztéséről ruzsiczky éva kandidátus, a magyar tudományos akadémia nyelvtudományi intézetének tudományos főmunkatársa a kötet szerkesztője nyilatkozott az mti munkatársának:

- már lektorálják a szinonimaszótár kéziratát. a jövő év elején sor kerül a végső szerkesztésre és ősszel nyomdába mehet a kézirat. az „előd”, az 1907-ben megjelent „magyar rokonértelmű szók és szólások kézikönyve”, 800 fogalom köré 30 ezer szót csoportosított, s ezt a könyvet - egyéb híján - még ma is hasznosítják a műfordítók, költők, írók. a készülő magyar szinonimaszótár történetének érdekességeihez sorolható gárdonyi próbálkozása, az az 570 szócikket tartalmazó kis füzet, amely nemrég került haza amerikából.
/folyt.köv./

- 1 -

Dr

bb. 1./készül .... folyt./il

balassa lászló ,garmada,, című munkája néhány rokonértelmű szó-csoportot dolgozott fel, a mű megjelenése óta azonban már csaknem két évtized telt el. a magyar értelmezőszótár megjelenése után ó. nagy gábor látott hozzá a szinonimaszótár szerkesztéséhez. az 1962-ben megkezdett munka a tervek szerint 30-35 ezer címszót tartalmazott volna. mivel kiadását már akkor is sürgették, az alapmunkát abbahagyva egy kisebb szinonimaszótár szerkesztéséhez fogott és 1973-ban bekövetkezett haláláig a ,,lefut,, címszóiig készült el e munkával.

a most készülő magyar szinonimaszótár többféle szerkesztési elvet vesz figyelembe. a címszavakat abc-sorrendben sorakoztatja fel, s ezt követik a rokonértelmű szók. a szinonimáknak nem fejtik ki részletesen egymáshoz való viszonyát, de zárójelben azért utalnak a különbségekre, s nyíllal jelzik, hogyha a címszóként szereplő szónak más szócikkekben még egyéb, távolibb szinonimái is megtalálhatók. ezzel a módszerrel tehát nem szinonimasor hanem szinonimahálózat alakul ki.

a szótár természetesen igyekszik megadni a stiláris különbségeket is. csak azokat a rokonértelmű kifejezéseket mutatják be szinonimaként amelyeknek jelentése közel áll egymáshoz, nincs számottevő különbség, legfeljebb csak árnyalati vagy hangulati stiláris. így tehát a címszóhoz tartozó szinonimák ugyanazon szókörnyezetben helyettesíthetők az alapszóval.

csak egy példa a 45 ivre tervezett magyar szinonimaszótárból. a szinonimákban egyik leggazdagabb magyar szó a meghal ige. a meghal a tárgyilagosságot kifejezése; a kórházban az orvosi nyelv terminusát az exitál-t hallhatjuk; a hivatalban azt jegyzik fel arról, aki meghalt, hogy elhalálozott; a családtagok, szeretteik haláláról szólva rendszerint ilyen szépítő körülírásról folyamodnak; elment /közülünk/, itthagyt bennünket; gyászjelentésben /vagy rokonértelmű szóval élve partecédulán/ ilyen emelkedett, választékosabb kifejezéssel szoktunk találkozni: elhunyt, elköltözött vagy eltávozott /az élők sorából/, örök nyugalomra tért; a költői nyelvre az elszenderül, örök álomba merül, vagy a elragadja a halál a jellemző; vallásos szóhasználatban a visszaadja a teremtőjének a lelkét vagy a magához szólítja az ur van elterjedve; régies szövegben a bibliai eredetű megtér őseihez vagy atyáihoz, illetőleg a kimulik /az árnyékvilágból/ illik; tréfásan azt mondjuk, hogy beadja a kulcsot, esetleg; elpatkol; a halállal még mit sem törődő fiatalok nyelvén az argo izü kinyiffant, kibuggyant, kiprüttyen, kipurcan, be- vagy megkrepál, illetőleg a leteszi a kantalát vagy a feldobja a talpát járja; ha káröröm, rossz kívánság is vegyül a közlésbe, akkor a durva megdöglök, felfordul, meggebed kifejezés használatos./mti/

-.-

- 2 -

bb.3. wagner ciklus az operaházban

mir/s/pv/ok -cz

1976. december 6.

decemberben ismét műsorára tűzi az operaház ,,wagneri ring,,-et: a rajna kincsét december 10-én, a walkürt december 16-án, a siegfried-et december 22-én, az istenek alkonyát pedig december 30-án mutatják be. a ciklus előadásaira a jegyek egyszerre válthatók meg ugyanazokra a helyekre./mti/

-.-

bb.4. új parkerdők

vid/ká/ok ká

1976. december 6.

veszprém egyében, a balaton part és a bakony vidék turisztikai, idegenforgalmi helyeinek fejlesztésére tervet készítenek. a tervezők a század végéig várható igényfelelésnek megfelelően jelölik ki a pihenő- és séta- a kirándulóerdők, továbbá az új erdei táborok, autóspihenők és az üdülőhelyeket összekötő zöldfolyosók, valamint az erdei dülő-telepek helyét. pihenési és üdülési célokra mintegy 14.000 hektár erdőt jelölnek ki veszprém megye területén. a balatonfelvidéki erdőket fokozatosan az üdülők és a turisták szolgáltatába kívánják állítani.

a közjóléti erdőkben megkezdtek az erdei tornapályák, autós pihenők és gyalogösvények kiképzését. legutóbb csopak közelében, devecser határában és farkasgyepün alakítottak ki autós pihenőket./mti/

-.-

- 3 -

bb.5. ndk vendégek a 25. színházban

i nm/s/pv/ok -cz

1976. december 6.

december 8-a és 13-a között ndk színházművészeti delegáció tanulmányozza a 25. színház tevékenységét, műsorpolitikáját. az ndk színházművészeti szövetsége szervezte a tapasztalatcserét; a baráti országból hozzánk látogató színészek, rendezők, dramaturgok megtekintenek minden műsoron levő darabot a 25. színházban: köztük a vörös rekviem, a Lear királyt, a köműves kelemennét, a cserepes margit házasságát, valamint a has című ndk-beli komédiát.

a 25. színház előadásait nemcsak hírből ismerik az ndk-ban, hiszen a társulat már többször vendégszerepelt náluk, s a tervek szerint a közeljövőben ugyancsak ndk-beli turnéra utazik népszerű hazai színházunk./mti/

---

bb.6. termelőszövetkezetek a falusi iskolákért

vid/kz/ok -cz

1976. december 6.

győr-sopron megye termelőszövetkezetei az utóbbi években egyre hatékonyabban segítik a falusi iskolák korszerűsítését. rábaköz egyik legjobban gazdálkodó termelőszövetkezete, a szili győzelem tsz, nemrégén kémiai laboratóriumot rendezett be a legkorszerűbb felszereléssel a helyi általános iskolának. a termelőszövetkezettől ugyanez az iskola egy ugyancsak korszerűen felszerelt nyelvi laboratóriumot is kap a közeljövőben.

a győri járásban is szép eredményei vannak az iskolák segítésének. pannonhalmán, téten, abdán mintegy egymillió forint értékű támogatást adtak a termelőszövetkezetek, az ipari szövetkezetek az iskoláknak. segítség kiterjed az új iskolák építésére, a régiek bővítésére korszerűsítésére továbbá tornatermek építésére./mti/

- 4 -

bb.2. tanulnak a balatoni idegenvezetők

vid/ok ká

1976. december 6.

több mint 200 idegenvezető kalauzolja majd a nyáron a külföldi és a hazai turistákat a balaton parton és környékén. az idegenforgalmi hivatalok társadalmi idegenvezetőket is igénybe vesznek. több helyen téli tanfolyamokat szerveztek részükre. a hallgatók többsége kisegítőként, nyári szabadidejében vállalja a balaton vendégeinek kalauzolását.

a balatontourist veszprémben megszervezte az idegenvezetők klubját. a klubfoglalkozások kiváló alkalmat nyújtanak a tapasztalatok kicserélésére. veszprém és somogy megyében a tit nyelvtanfolyamain is számos idegenvezető vesz részt./mti/

- 5 -

ke

bb 15. Losonczi pál indiába utazott

t bc/s-ju hgy

1976. december 6.

Losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke shri fakhruddin ali ahmednak, az indiai köztársaság elnökének meghívására hétfőn hivatalos látogatásra indiába utazott.

az elnöki tanács elnökét a látogatásra elkísérte dr. Zsögön éva egészségügyi államtitkár, garai róbert külügyminiszter-helyettes, török istván külkereskedelmi miniszterhelyettes és dr. garamvölgyi józsef kulturális miniszterhelyettes.

a bucsuztatásra a ferihegyi repülőtéren megjelent cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, borbély gábor és uszta gyula, az elnöki tanács tagjai, keserü jánosné könnyűipari miniszter, dr. romány pál mezőgazdasági- és élelmezésügyi miniszter, dr. sághy vilmos belkereskedelmi miniszter, rácz pál külügyi államtitkár, dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke és pacsek józsef vezérőrnagy, homvédelmi miniszterhelyettes. jelen volt a bucsuztatásnál l.t. pudaite, az indiai köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mti/

--

bb 7. utra készek az év utolsó exportszállítmányai

i sz-sb-ol-sl/gk-ju

1976. december 6.

az exportáló vállalatok számára az év jóval december 31-e előtt véget ér, mert általában hetekkel az év vége előtt utnak kell indítaniuk szállítmányaikat, hogy azok legkésőbb az esztendő utolsó napjára megérkezzenek külföldi rendeltetési helyükre. az mti munkatársai tájékoztatást kértek néhány vállaltól: hol tartanak az exportmunkával, kellő időben eljut-e valamennyi szállítmány a külföldi vevőhöz.

/ folyt. köv./

7.35/ju *ab*

- 6 -

bb 7. / utra készek ... 1. folyt./-ju

az ikarus-gyár hétfőn készítette el idei 11 350-ik autóbuszát, ezzel éves termelési tervét teljesítette, s most már az exportszállítmányokból is csak néhány tétel van hátra. a 200-as autóbuszcsaládhoz tartozó városi és városközi típusokból az idén is a legtöbbet a szovjetunió vásárolta, mintegy 6600-at, az ndk 1400-at, míg a többi szocialista országba 763 autóbuszt exportálnak. újabb piacok nyíltak az ikarus-buszok számára nyugat-európai, dél-amerikai, sőt afrikai országokban is, ahová eddig 620 kocsi indítottak utnak. az utolsó exportszállítmányokat néhány napon belül indítják utnak a szovjet, bolgár, román és csehszlovák megrendelőknél.

a magyar hajó- és darugyár váci gyáregységében a munka jelenlegi menete szerint december 15-ig fejezik be az exportra szánt konténerek gyártását, s utána nyomban utnak indítják az év utolsó exportkonténereit triesztbe, hamburgba és európa néhány más nagy kikötőjébe, valamennyit egy angol cég megrendelésére. az ugynevezett huszlabas, darabárak szállítására alkalmas acélkonténerekből az idén összesen 1700-at szállítanak a tőkés piacra, 200-zal többet, mint tavaly. a nemrég üzembe helyezett második konténergépjármű gépsor jövőre az export továbbbi jelentős növelését teszi lehetővé.

a láng gépgyár több mint 270 millió forintos exportterve is teljesül az év végéig. hagyományos exportcikkeiből, köztük a paradicsompüré-gyártó gépsorokból a következő egy-két hétben a szovjetunióba és szíriába szállítanak egy-egy tételt. már a befejező munkát végzik azon az öt, egyenként tíztonnás erőművi kazánon is, amelyet nigéria és india vásárolt meg.

a taurus gumiipari vállalatnál ezekben a napokban átlagosan napi 5000 gumimatracot csomagolnak és szállítanak az amerikai és európai megrendelőknél. az ősszel ugyanis a chemolimpex közreműködésével olyan nagy tételű szállításra kötöttek szerződést, amire több mint másfél évtizedes kempingcikk-exportjuk során még nem volt példa, pedig ezekből a termékekből a taurus már hosszabb ideje a világ egyik legnagyobb exportőre. e megrendelés teljesítése most lehetővé teszi, hogy két-három százalékkal megtétezzék idei tőkés exportszállítási tervüket. egyéb cikkeik szállításában is igyekeznek betartani a programot. idei utolsó exportszállításként ebben a hónapban 5000 gumiabroncsot küldenek az egyesült államokba, ezzel a tétellel a taurus-gumiabroncsok ez évi tőkés exportjának értéke eléri a 9 millió dollárt.

/ folyt. köv./

7.45/ju

- 7 -

bb 7. / utra készek ... 2. folyt./-ju

a magyar posztógyártól erre az évre összesen 1 millió 412 ezer négyzetméter szövetet rendeltek külföldi vállalatok, ennek 97 százaléka már kész, s december 10-ig várhatóan az utolsó tételeket is utnak indítják. a legtöbb árut a szovjetunióba szállítják, de jelentős mennyiséget küldenek Kubába, szaúd-arábiába, az NSZK-ba és Belgiumba is. a közvetlen exporton kívül különböző ruhagyáraknak exportáruk alapanyagaként is nagy tételekben szállítanak szöveteket, sőt, ezek átadását nagyrészt már be is fejezték.

a pamuttextilművek tőkés exportra készült ideai termékeinek 82 százalékát már eljuttatta a Hungarotex-hez, s a hiányzó részt is átadják egy-két héten belül. a vállalat nyersszövetből előreláthatólag 2 millió 100 ezer, kész szövetből pedig 3 millió négyzetmétert állít elő terven felül, így némileg teljesíthetik tőkés exportjukat, s belföldre is több jut a tervezettnél.

a programnak megfelelően halad az exporttervek teljesítése a Rákospalotai bőr- és műanyagfeldolgozó vállalatnál is. a szovjetunió számára az 5 millió 700 ezer rubeles rendelés kielégítésén kívül decemberben további 300 ezer rubel értékű termék gyártását a jövő évről előrehozzák. a női divattáskák, aktáskák utolsó exportszállítmányai várhatóan december 15-ig elhagyják a gyárat. több mint harmincmillió forint értékű tőkés exportkötelezettségüket is maradéktalanul teljesítik. /mti/

-.-

bb 8. világnézeti nevelés a pedagógusképző intézményekben

i dg/tm-ju pr -cz

1976. december 6.

nagyszabású felmérés-sorozatba kezdett az oktatási minisztérium: az egyetemek és a főiskolák pártszervezeteivel, valamint nevelési bizottságaival karöltve a pedagógusképző intézményekben folyó világnézeti nevelés helyzetét vizsgálja.

/ folyt. köv./

7.52/ju *el*

- 8 -

bb 8. / világnézeti ... 1. folyt./-j u

a hallgatók a társadalom különböző rétegeiből kikerülve, más-más iskolai és egyéni fejlődésen átmenve már bizonyos egyedi arculattal, világnézeti beállítódással érkeznek a pedagógusképző intézményekbe. az egyetemi, főiskolai ifjúság - a vizsgálat tapasztalatai szerint - döntő többségében materialista világnézeti. a világnézet döntő láncszeme a dialektikus gondolkodásmód; elsajátítása és erősítése érdekében az egyetemi-főiskolai oktatás komoly erőfeszítéseket tesz. a fiatalok megnyilatkozásaiból ugyanakkor az is kitűnik, hogy a középiskolai oktatásban helyenként hiányzik a tények és az absztrakció kapcsolatának megvilágítása. a hallgatók egy része külön tantárgyakban gondolkodik, nehezen tud ismeretei között szintézist teremteni.

a társadalom-fejlődés törvényeit viszonylag könnyen megértik, esetenként azonban gondot okoz az alapvető törvényszerűségek felismerése a jelenségekben - erről tanuskodnak az első tapasztalatok.

élénk a leendő pedagógusok politikai érdeklődése, és figyelemre méltó - lévén „humán”, beállítottságuk - a gazdasági problémák iránti érdeklődésük. több egyetemen és főiskolán szóváltották: hasznos lenne a gazdasági összefüggéseket, jelenségeket és a döntések okait a hallgatóknak az általános tájékoztatáson túl mélyebben és tudományos igényvel külön is megmagyarázni.

sajátos feladat a pedagógusképző intézményekben a hallgatókat megtanítani arra, hogy meglássák a dialektikus kapcsolatokat a társadalom mozgástörvényei, a pedagógiai elvek és a változó pedagógiai valóság között. a fejlődés ebben a vonatkozásban is folyamatos, de a lehetőségeket - főleg a szak módszertanok oktatásában - az eddigieknél jobban ki kellene használni.

a hallgatóság erkölcsi arculata általában tükrözi társadalmi fejlődésünk pozitív vonásait, a hatékonyabb erkölcsi neveléshez azonban szükség lenne az értelmi szintüknek megfelelő színvonalas etikai oktatásra. szinte nincs olyan egyetem és főiskola, ahol ne tennék szóvá ezt. különösen fontos az etika-oktatás a pedagógusképző intézményekben - hangsúlyozzák - mivel a jövő pedagógusnak ismernie kell azokat a nevelési célokat, amelyekre tudatosan nevelni később tanítványait.

a pedagóguspályára készülő egyetemi ifjak eszmeisége és közösségi elkötelezettsége egészében kedvező képet mutat - állapítja meg az oktatási minisztérium felmérése.

/ folyt. köv./

8.02/-ju *el*

- 9 -

bb.8. / világnézeti ... 2. folyt./-ju

a világnézeti nevelés programját a tantervek, a tankönyvek és a jegyzetek rögzítik. a nevelés eredményessége azonban döntő módon az oktatók, nevelők személyiségétől, munkájától függ. az egyetemi előadásoknak nagy jelentőségük van az átfogó szemléletmód kialakításában, de rendkívül fontos szerepet töltenek be a kiscsoportos foglalkozások is. vitákra és konkrét meggyőzésre nyújtanak lehetőséget. a világnézeti nevelés rendkívül hatékony formái az ideológiai témakörű speciálkollégiumok, és vitafórumok. a pedagógusjelöltek világnézeti felkészültségének talán a tanítási gyakorlat a legfőbb próbája. az új szerep és a pedagógusi felelősség állásfoglalásra kényszeríti a fiatalokat, és ez hozzájárul világnézeti belső rendezéséhez is. a példamutatási kötelezettség nemcsak eszméileg, hanem a munkafegyelem tekintetében is hat a pedagógusjelöltekre. amikor nevelnek, maguk is nevelődnek. /mti/

bb.12. új típusú erőgépeket szerelnek a győri rába-gyárban

vid/p kz -cz

1976. december 6.

az amerikai-magyar kooperációban gyártott nagyteljesítményű erőgépekből - a rába-steiger traktorokból - már csaknem ezer dolgozik a termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban, s főleg az iparszerű termelési rendszerekben. a növekvő igények kielégítésére a győri gyár új típusú erőgép gyártását tervezi. ez már kizárólag rába konstrukció lesz. a 180 lóerős - már évek óta nagy sorozatban gyártott - rába motort építik be az új erőgépbe. az új gép külsőleg még inkább különbözik a hagyományos traktor formától, mint a már sorozatban gyártott rába-steiger erőgépek. nemcsak vontatni tud ekéket, vetőgépeket, hanem elejére is felszerelhetőek lesznek különböző munkagépek. emellett különböző hidraulikus emelő rendszerekkel is ellátják. alkalmas lesz többek között műtrágya és növényvédőszeres kiszórására is.

az új típusú 180 lóerős erőgép null-szériájának első öt darabját már szerelik, s a közeljövőben ki is próbálják őket az ország különböző vidékein. az új erőgép négykerékajtású, univerzális gép és a hazai gyakorlatnak megfelelően közúti vontatóként is használható. a kísérleti példányokat, s a sorozatgyártás során készülő gépeket is felszerelik gyorskapcsolóval, teljesítményleadó tengelyekkel, hidraulikusan működtetett pótkocsi gyorskapcsolóval, felső pótkocsi vonószerkezettel, s még sokféle tartozékkal. sebességváltója összesen tíz fokozat kapcsolására lesz alkalmas. a vezetőfülkéjét légkondicionáló berendezéssel, rádióval szerelik fel, s az azajszigetelése is olyan korszerű lesz, hogy a motor zajja nem zavarja a vezetőt.

az új erőgépeket a különböző talajokon való kipróbálás, tesztelés és vizsgáztatás után 1977 második felében már sorozatban gyártja a győri rába magyar vagon-és gépgyár. /mti/

8.07/p

10 930

-10-

bb.9. csaknem 2 millió tonna áru vár szállításra - gyors intézkedések a záhonyi átrakó körzet megsegítésére

vid/p kz -cz

1976. december 6.

minden korábbinál nagyobb feladat vár decemberben a máv záhonyi átrakó körzetének munkáskollektívájára. az évvégéig még 1,7 millió tonna áru átrakását, illetve elszállítását kell megoldaniuk. ez a mennyiség még a szokásos őszi csúcsgalomban rekordját is meghaladja. az export-, az import- és a tranzitszállítások zavartalan lebonyolítására gyors intézkedéseket követelt. nagyteljesítményű átrakó gépeket csoportosították át az ország „keleti kapujába”, s megváltoztatták az átrakó munkások műszakrendjét is. mindemellett az ország különböző vasutigazgatóságainak területeiről több száz dolgozó is érkezett, hogy segítse a munkát záhonyban. még a máv tisztiképző intézetének hallgatóit is ide vezényelték. /mti/

bb.10. készülődés a néprajzi nyári egyetemre

vid/p ká

1976. december 6.

a zalaegerszegi néprajzi nyári egyetem tanácsa megvitatta és elfogadta a széleskörű tudományos érdeklődésre számot tartó 1977. évi 2 hetes kurzus programját. a jövő évben július 11-24 között harmadszor sorra kerül a néprajzi nyári egyetemre 10 európai országból várnak néprajzosokat. a rendezénysorozat fő témája: göcsej parasztságának története és népművészete. előadások hangzanak el Zala megye történetéről, a paraszti lakosság sorsfordulói, a zalai népköltészetéről és népszokásokról. szakmai kirándulás keretében ismerkedhetnek meg a nyári egyetem résztvevői a fazekassággal, a fafaragással és más népművészeti ággal. a nyári egyetem szervezője a tit zala megyei szervezete. /mti/

bb.11. tanulnak a tanárok

vid/p ká

1976. december 6.

a vas megyei pedagógustovábbképző kabinetben két év alatt a megye valamennyi pedagógusa elsajátítja az audiovizuális eszközök használatát. a három teremből álló új oktatástechnikai laboratóriumban valamennyi, a kereskedelemben kapható eszköz használatát, karbantartását megtanulhatják. ebben a tanévben másfélszer, két év alatt a megyében működő mind a három ezer pedagógus megismeri ezeket az eszközöket. /mti/

8.10/p

10 930

- 11 -

bb.13. mérsékelik a veszprém megyei üzemek levegőszennyezését

vid/p kz -cz

1976. december 6.

veszprém megyében az utóbbi években az új üzemek létesítésével és a meglévők bővítésével fokozódott a levegő szennyeződése is. a por, a füst, a kéndioxid és helyenként a fluor szennyezés megközelítette a tűrési határokat. az évm, az egészségügyi minisztérium és a megyei tanács nemrégén vizsgálta veszprém megye keleti iparvidékének levegőszennyeződését. a vizsgálat alkalmával megállapították, hogy az esetenkénti maximális szennyezések nem okoznak közvetlen egészségügyi veszélyeket. a szakemberek ennek ellenére a védelmi intézkedések fokozását javasolták.

veszprém megye keleti iparvidékén nagyarányú fásítás kezdődött. az üzemek a központi és a területi levegőtisztaságvédelmi alapról nyújtott támogatással máris számos intézkedést hoztak. ezek lényegesen csökkentik a szennyeződést, bár még végleges megoldást nem nyújtanak. ilyennek számít az inotai alumíniumkohó fluorsómosója. a péti nitrogénművek porelválasztó berendezést szerelt fel, míg a peremartoni vegyipari vállalat technológiai módosítást hajtott végre. a fűzfői nitrokémia katalitikus égetője továbbá a könnyübeton és szigetelőanyagipari gyár tapolcai üzemének leválasztó berendezése is lényegesen mérsékli a levegő szennyezést.

a veszprém megyei tanács, a korábbi esztendőkhöz képest, a területi levegőtisztaság-védelmi alapról ujabban évente 14 millió forinttal támogatja az üzemek kezdeményezéseit. /mti/

bb 14. megbüntették a fogyasztók megkárosítóit - ellenőrzés a komárom megyei husboltokban

vid/kz-ju -cz

1976. december 6.

ötvennégy élelmiszer-illetve husboltban ellenőrizte a komárom megyei tanács kereskedelmi felügyelősége a tőkehus és a huskészítmények eladásának körülményeit. a felmérés alapvető célja az volt, hogy meggyőződjenek az árváltozásokkal kapcsolatos utasítások végrehajtásáról. a vizsgálatba társadalmi ellenőröket is bevontak.

az érvényes fogyasztói árak alkalmazását 46 próbavásárlással ellenőrizték, s ezek csaknem felénél a fogyasztók megkárosítását tapasztalták. hamis számolással, árdregítással és szabálytalan husbontással rövidítették meg a vásárlókat. bár a hamis számolás átlaga alig haladta meg az egy forintot, még ezért a csekély túlszámolásért is drága birsággal fizettek az üzletvezetők, kereskedelmi dolgozók.

/ folyt. köv. /

8.17/ju

- 12 -

bb 14. / megbüntették ... folyt./-ju

a vizsgált üzletek harminc százalékában nem az előírásoknak megfelelően bontották szét a tőkehus. több helyen szándékosan, vagy szakszerűtlen munkavégzés következtében úgy bontották szét a félsertéseket, hogy az olcsóbb husrészeket magasabb áron adhassák el. kifogásolták az ellenőrök azt is, hogy az üzletek árusító részlegében hiába keresik a vásárlók a marhahust, mert alig tesznek ki ilyen hust - különösen a hét elején. a hűtőkamrákban viszont negyed- és félmarhákat tárolnak.

a nagyszabású vizsgálat következményeként 33 személyt felelősségre vontak, 16 dolgozóra jelentős pénzbüntetést szabtak ki, nyolcan figyelmeztetésben részesültek, 11 eladó ellen vállalati eljárást, kezdeményezett a felügyelőség. a felmérés tapasztalatai alapján javasolták a nagyobb kereskedelmi vállalatoknak, szövetkezeteknek, hogy foglalkoztassanak belső szakértőket a hus és huskészítmények árusításának rendszeres ellenőrzésére. /mti/

bb.16. kádár jános ausztriába utazott

t bc/gk-ju pr hgy

1976. december 6.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, az elnöki tanács tagja, felesége társaságában, dr. bruno kreiskynek, az osztrák köztársaság szövetségi kancellárjának meghívására hétfőn hivatalos látogatásra ausztriába utazott. kádár jános kíséretében van puja frigyos külügyminiszter, dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter, katona istván, a népszabadság főszerkesztője, dr. berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője és dr. nagy lajos, hazánk ausztriai nagykövete, aki bécsben csatlakozik a kísérethez.

kádár jánost és kíséretét a ferihegyi repülőtéren lázár györgy, a minisztertanács elnöke, biszku béla, a központi bizottság titkára, a politikai bizottság tagjai, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, benkei andrás belügyminiszter, pullai árpád közlekedés- és postaügyi miniszter, rácz páل külügyi államtitkár, dr. szalai béla külkereskedelmi államtitkár és varga istván, a kb osztályvezető-helyettese bucsuztatta. jelen volt dr. peter hohenfellner, az osztrák köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. /mti/

11.05/ju 16.11.20

- 13 -

bb 17. negyedszázados a magyarországi egészségnevelés

t ró/gk-ju pr hgy

1976. december 6.

a magyarországi szervezett egészségnevelés 25. évfordulója alkalmából rendeztek ünnepséget hétfőn a magyar tudományos akadémia országház utcai kongresszusi termében. az eseményt dr. medve lászló egészségügyi miniszterhelyettes nyitotta meg, majd dr. gonda györgy az egészségügyi felvilágosítási központ igazgatója, a magyarországi egészségnevelés fejlődése, dr. métneki jános, a hazai egészségnevelés nemzetközi vonatkozásai, dr. tóth judit, a területi egészségnevelési hálózat létrejötte és munkája, valamint dr. katona lászló, az egészségnevelés elméletének fejlődése, címmel tartott előadást. az ünnepségen nyolcan részesültek miniszteri dicséretben, s tizenötven vehették át az egészségügy kiváló dolgozója kitüntetést.
/mti/

--

bb 18. koszoruzás bartfa lajos és magyar lajos emléktáblájánál

vid/ká-ju hgy

1976. december 6.

a magyar sajtó napja alkalmából, hétfőn, koszoruzási ünnepséget rendeztek a baranya megyei kistapolcán, bartfa lajos kossuth-díjas újságíró szülőfalujában. a kégyelet virágait pécsi újságírók helyezték az emléktáblára.

pécsett a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom, a kommunista újságírás kiemelkedő alakjára, magyar lajosra emlékeztek. megkoszoruzták emléktábláját a róla elnevezett utcában.
/mti/

--

bb 19. szabó sándor festőművész kiállítása kőszegen

vid/ká-ju hgy

1976. december 6.

hétfőn nyílt meg kőszegen, a jurisich vár művelődési központban szabó sándor zalaegerszegi festőművész kiállítása. a művész ezuttal az utóbbi évtized alkotásaiból válogatott 40 művét mutatja be a nagyközönségnek. a kiállítás tíz napig tekinthető meg.
/mti/

--

11.10/ju

To 11.10.00

- 14 -

bb 20. megemlékezés a magyar sajtó napjáról

t gy/gk-ju pr hgy

1976. december 6.

ötvennyolc évvel ezelőtt, 1918. december 7-én jelent meg az első magyar legális kommunista lap, a vörös ujság. az évfordulón, amely egyben a magyar sajtó napja, hétfőn délelőtt koszoruzási ünnepséget tartottak a magyar sajtó házában.

pálffy józsef, az újságíró szövetség elnöke köszöntötte az ünnepség résztvevőit, majd egressy istván elszavalta majakovszkij: teli torokból című versét. ezután máté györgy, az újságíró szövetség elnökségének tagja mondott ünnepi beszédet. méltatta az első magyar legális kommunista lap megjelenésének jelentőségét, s utalt arra, hogy a forradalmi újságírás előtti tisztelgés egyben elkötelezettség a kommunista újságírás, a ma feladatainak vállalása mellett. a kommunista újságírás hagyományait úgy lehet követni, hogy világos, egyértelmű választ adjunk korunk új jelenségeire. e szép és lelkesítő feladat teljesítéséhez világos útmutatást adott pártunk XI. kongresszusa, amely ismételten kifejezésre juttatta, hogy továbbra is igényli és elvárja a sajtó munkatársainak felelősségteljes és hatékony munkáját - hangsúlyozta.

ezután koszorukat helyezték el a vörös ujság márvány emléktábláján az mszmp központi bizottsága, a minisztertanács tájékoztatási hivatala, a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozói szakszervezetek és a művészeti szakszervezetek szövetségének nevében, továbbá a népszabadság szerkesztő bizottsága, a magyar újságírók országos szövetsége, valamint az újságíróiskola hallgatóinak képviselőjében.

a kormány tájékoztatási hivatala és a magyar újságírók országos szövetsége a sajtónap alkalmából fogadást adott a magyar sajtó házában, amelyen részt vettek a lapok és a sajtószervek vezető munkatársai. megjelent a fogadáson grósz károly, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője és dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke.
/mti/

--

11.50/ju

To 11.12.00

- 15 -

kbb 21. balesetek

s-ju pr hgy

1976. december 6.

dombóvár belterületén egy személygépkocsi elütötte oláh istván 79 éves nyugdíjas, dombóvári lakost, aki olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint oláh istván szabálytalanul és figyelmetlenül haladt át az uttesten. a rendőrség szakértő bevonásával a vizsgálatot továbbfolytatja.

komárom megyében, süttő és neszmély között szmrtyka lászló 30 éves csőszerező, nyergesujfalui lakos személygépkocsijával áttért az uttest baloldalára és összeütközött egy tehergépkocsival. a baleset következtében a személygépkocsi egyik utasa, szabó lászló 23 éves gépkezelő, lábatlani lakos olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a másik utast, szmrtyka lászlóné 27 éves nyergesujfalui lakost súlyos, a személygépkocsi vezetőjét pedig könnyű sérüléssel szállították kórházba. a vizsgálat eddigi adatai szerint szmrtyka lászló nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette személygépkocsiját. a rendőrség szakértő bevonásával továbbfolytatja a vizsgálatot.

x x x

a hét végén 70 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, ebből hat halálos, 30 súlyos és 34 könnyű sérüléssel kimentelű volt. /mti/

bb 22. dr. hönig vilmos kandidátust,

k ró/s-ju pr hgy

1976. december 6.

az országos traumatológiai intézet igazgatóját a német baleseti társaság levelező tagjává választotta, az erről szóló oklevelet weller professzor, a társaság elnöke adta át a kitüntetettnek. /mti/

12.05/ju

10 12³⁰

- 16 -

bb 23. tíz millióval több téglá - a tervezettnél tovább dolgoztak a nyerstégla készítő gépek

vid/ká-ju hgy

1976. december 6.

a somogy- zala megyei téglá és cserépipari vállalat 19 gyárában leálltak a nyerstégla készítő gépek, mert éjszakánként már fagypontra alá süllyed a hőmérséklet. a kedvező időjárásban a tervezettnél tovább készülhetett a nyerstégla és tíz millió darab kisméretű téglával készítették többet az előirányozottnál; összesen 231 milliót tavasz óta. a kemencékben folytatják az égetést.

a nyerstéglagyártás leállításával megkezdődött a készülődés a jövő évi szezonra, a gépgyártó sorok téli javítása. a folyamatos termelésre berendezkedett gyárakban: teskándon, nagykanizsán, kőröshegyen és balatonszentgyörgyön folytatják a nyerstégla előállítását, ezekben az üzemekben a nyerstégla a kemencék hulladék hőjétől szárad. /mti/

--

bb.24. időjárásjelentés

p hgy

1976. december 6.

a meteorológiai iktézet jelenti december 6-án hétfőn 12 órakor:

erősen párás, majd csapadékosabb idő.

középpontjával a brit-szigetek, illetve skandinávia nyugati partjainál elhelyezkedő, nagy kiterjedésű ciklon örvénylik európa nagy része fölött. ennek peremén - a földközi tenger partvidékétől közép európán át az észak orosz hátságig peremciklonok rendszere húzódik, amelyekben gyorsan követik egymást a különböző hőmérsékletű és nedvességtartalmú levegőfajták. az említett területeken sokfelé esik az eső, ónos eső, havas eső, amelyet időnként havazás vált fel. a kárpát medence egy átmeneti, lassu légmozgásu, magasabb nyomásu zónában helyezkedik el.

a következő 36 órában várható, hogy nagy sebességű, nedves, enyhe léghullámok közelítik meg nyugat felől a medencét.

hazánkban vasárnap az északnyugati országrész kivételével tulnyomóan borult, csapadékos idő volt. a lehullott, különböző fajta csapadék mennyisége általában nyom és 3 mm között volt, de balassagyarmatról 7 mm, salgótarjánból pedig 16 mm-t is jelentettek. az északnyugati országrészben 2-4 órán át sütött a nap, a hőmérséklet csúcserkéke 2 és 7 fok között alakult. hétfőn hajnalra általában 0, plusz 2 fokig hűlt le a levegő, a dunántul kis-sé felhős északnyugati felében mínusz 4 fokot is mértek.

/folyt köv ./
12.35/p

1013³⁰

-17-

bb.24./időjárásjelentés...folyt/p

ma délelőtt az ország nagy részét köd borította. 11 órakor a hőmérséklet a tartósan ködös helyeken 0 fok alatt maradt, más-
hol 2 és 4 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 2,7 fok volt, 0,5 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 mm, alig változik.

várható időjárás kedden estig:

az időszak első felében erősen párás, főként a dunántúlon tartósan ködös idő lesz, elsősorban ködszítalással, ónos szítalással. az időszak második felére a megélénkülő délnyugati széllel a ködök fokozatosan feloszlanak, majd tulnyomóan borult lesz az ég, nyugat felől havazás, havas eső, később eső várható.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 5-0, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 3-8 fok között.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

változékony idő, főként az időszak első felében havas-
esővel, esővel. megélénkülő déli, délnyugati széllel a hőmérséklet emelkedik. a reggeli órákban párásság. legalacsonyabb hajnali hő-
mérséklet eleinte mínusz 3, plusz 2, később plusz 1, plusz 6 fok között.

legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 3, plusz 8 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 434 cm, a víz hőmérsék-
lete: 4,2 fok./mti/

12.45/p

Tólszó

--

-18-

bb 26. épül a fonyód-kaposvár közötti regionális vízvezeték

vid/ká-ju

1976. december 6.

kaposvár rohamosan növekvő vizigényének kielégítésére több mint fél milliárd forintos beruházással fonyód-kaposvár között regionális vízvezeték építése kezdődött meg ez év október közepén. a dél-dunántúli vízügyi és közműépítő vállalat kivitelezésében a munkák a tervezett ütemben haladnak. a sokszor nehéz talajviszonyok és időjárás közepette dolgozó gépek, emberek derekas helytállását jelzi, hogy eddig három kilométer hosszúságú, 600 milliméter átmérőjű acélcső vezetékét hegesztettek össze, ezenkívül 1300 méter azbeszt cement nyomócsövet fektettek le az előkészített árokba és földeltek le. ez év végéig még egy kilométer hosszúságú acélcsövet hegesztenek össze és a már kész három kilométernyivel együtt földbe fektetik. Lengyeltóti község határáig jutnak el a csőfektetők, miközben sokezer köbméter földet mozgatnak még és több kisebb műtárgyat építenek. /mti/

bb 25. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke december 6-án 13 óráig:

se-ju pr

1976. december 6.

1. szinonimaszótár
2. idegvezetők
3. wagner-ciklus
4. parkerdők
5. ndk színházművészeti delegáció
6. tsz-ek a falusi iskolákért
7. exportszállítmányok /szerk. figy-t adunk rá!/
8. világnézeti nevelés
9. záhonyi átrakodó
10. néprajzi nyári egyetem /2. sz. javítás/
11. tanulnak a tanárok
12. ujtípusú erőgépek /1. sz. javítás!/
13. levegőszennyeződés
14. ellenőrzés komárom megyében
15. losonczy indiába utazott

/ folyt. köv./

13.20/ju

- 19 -

13 HO
Tó

bb 25. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

16. kádár jános ausztriába utazott
  17. egészségnevelés
  18. koszoruzás /3. sz. javítás/
  19. kiállítás kőszegen
  20. sajtónap /4. sz. javítás/
  21. balesetek
  22. levelező tagság
  23. téglagyártás
  24. időjárásjelentés /5. sz. javítás/
  25. hírjegyzék
- /mti/

-.-

bb 26. szerkesztőségek figyelmébe!

mai 7. sz. / utra készek ... / hírünk 1. folyt. 1. bek. 1-3. sorában a szöveg helyesen:

.. az ikarus-gyár exportszállitmányjaiból is már csak néhány tétel van hátra..

/a közbeeső szövegrész törlendő./

/mti/

-.-

b b 27. csehszlovák pártmunkásküldöttség

s-ju pr

1976. december 6.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására hétfőn budapestre érkezett csehszlovákia kommunista pártja központi bizottságának pártmunkásküldöttsége, miroslav bochenek-nek, a kb osztályvezető-helyettesének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren pálos tamás, akb osztályvezető-helyettese fogadta. jelen volt stefan bodnar, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének követtanácsosa. /mti/-

-.-

13.22/ju

- 20 -

1345
70

bb 28. óvári miklós dániába utazott

s-ju pr

1976. december 6.

a dán szociáldemokrata párt meghívására koppenhágába utazott a magyar szocialista munkáspárt küldöttsége, amelyet óvári miklós, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára vezet. a delegáció tagja tolnai józsef, a kb tagja, a tótujfalusi rábamenti egyetértés téesz gépszerelője, valamint horn gyula, a kb külügyi osztályának helyettes vezetője. a delegációt a ferihegyi repülőtéren gyenes andrás, a központi bizottság titkára bucsuztatta. /mti/

-.-

bb 29. fogadás a finn nemzeti ünnep alkalmából

t bc/pá-ju pr

1976. december 6.

paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete a finn nemzeti ünnep alkalmából hétfőn fogadást adott rezidenciáján.

a fogadáson részt vett lázár györgy, a minisztertanács elnöke, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, dr. szekér gyula, a minisztertanács elnökhelyettese, inokai jános, az országgyűlés alelnöke, czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, dr. korom mihály igazságügyminiszter, dr. románypél mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, ráczpál külügyi államtitkár, s a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet sok más vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is. /mti/

-.-

kk 31. 230.00 bükki karácsonyfa

vid/ká/ny hgy

1976 december 6.

a borsodi erdő és fafeldolgozó gazdaság erdeiben az idén, a korábbi éveknél több, megközelítőleg 300.000 méter fenyőfát vágunk ki. ez mintegy 230.000 karácsonyfát jelent. a gazdaság a korábbi években összesen 40 hektáron létesített karácsonyfatelepet, ahonnan 3-5 éves korukban termelik ki a lucfenyőket.

/foyt köv/
13.50/ny

-21-

14B

kk 31. / 230.000 bükki .....folyt/ny

mind a bükk hegységben mint a zempléni erdőségekben megkezdtek a fenyőfák kivágását, s hétfőn már utnak is indították az első szállítmányokat.

a borsodi erdő és fafeldolgozó gazdaság a borsodi iparvidéken kívül hat megyét lát el karácsonfával./mti/

..-

bb 32. gázmérgezés

s/ny pr hgy

1976 december 6.

balikó istvánné 83 éves budapesti nyugdíjas, thököly uti lakásában a konyhai gáztűzhelyen vizet forralt. a zubogó víz a tűz lángját eloltotta és a kiömlő gáztól az idős asszony halálos mérgezést szenvedett./mti/

..-

bb 33. a ii. tsz kongresszus óta 23 százalékkal nőtt a mezőgazdasági szövetkezetek termelése

i jf/gk-ju ie hgy

1976. december 6.

a termelőszövetkezetek december 14-15 -én tartják iii. kongresszusukat, ahol az eredmények összegezése mellett meghatározzák majd a további feladatokat.

a szövetkezeti gazdálkodás a ii. kongresszus óta - amelyet 1972-ben rendeztek meg - nagy utat tett meg. jelenleg a téeszék és társulásaik állítják elő a mezőgazdasági termékek több mint 60 százalékát és a nemzeti jövedelem 12 százalékát. számottevő a szerepük az ipari, a kiskereskedelmi és a szolgáltató tevékenységben is. a téeszék háttáji gazdaságaiból származik az ország mezőgazdasági termelésének egyötöde. a nagyüzemek 110 milliárd forint értékű állóeszközükkel évente mintegy 130 milliárd forint értékű terméket állítanak elő.

/ folyt. köv./

14.00/ju

14.11.10

- 22 -

bb 33. / a ii. tsz. .... 1. folyt./-ju

a téeszék ii. kongresszusának határozataiból, javaslataiból adódó állami feladatokat a minisztertanács határozatba foglalta és szervei útján folyamatosan végrehajtotta; mindez lehetővé tette a téeszékben is a vállalati gazdálkodás jellegének erősítését és elősegítette a szövetkezeti mozgalom további fejlődését, a termelés fokozását. a közös gazdaságok termelése az utóbbi négy évben 23 százalékkal nőtt, a növénytermesztők 25 százalékkal, az állattenyésztők pedig 19 százalékkal fokozták a teljesítményt, míg a kiegészítő tevékenység 40 százalékkal gyarapodott.

a ii. kongresszus óta jól lemérhető a közös gazdaságok centralizációja és a termelés koncentrálódása, amelynek nyomán a téeszék átlagos nagyüzemi területe 3374 hektárt ért el 1976-ban, s ez azt jelenti, hogy kialakultak a nagyüzemi termeléshez szükséges méretek /viszont az is tény, hogy az egyesülésekkel bekövetkezett területnövekedés megelőzte a gazdaságok műszaki eszközeinek és személyi feltételeinek gyarapodását,, ami az üzem- és munkaszervezésnél gondot okoz./

a termelési színvonal, főleg a komplex termelési rendszerek térhódításával és az anyagi befektetés bővítésével, különösen a szántóföldi növénytermesztésben emelkedett ugrásszerűen, mindenekelőtt a buza- és a kukoricatermesztésben. az állattenyésztés ipari jellege erősödött, a szövetkezetek 210 szakosított sertéstelepet építettek és több mint 300 szakosított szarvasmarhatelepen rendezkedtek be tejtermelésre és hizlalásra, de jó eredményeket értek el a tojástermelésnél és a baromfi hizlalásnál is. nem sikerült ellenben kellőképpen fokozni a teljesítményt a zöldség- és a szőlőtermesztésben, valamint a juhászatban, de a tejtermelés is a vártnál kedvezőtlenebbül alakult és van bőven tennivaló a szakosított szarvasmarha-telepek kihasználásánál is.

gondot okoz, hogy a hatékonyság fokozására a termelők túlságosan előnyben részesítették a szakosításnál és a szerkezetátalakításnál a jól gépesíthető ágazatokat, s ez oda vezetett, hogy számos téeszék termelési szerkezete túlzottan leegyszerűsödött, éspedig főként az élőmunka-igényes ágazatok rovására. ebben közrejátszott, hogy a téeszékben az elmúlt években az egyes főágazatok jövedelmősége erősen differenciálódott, feszültségek mutatkoztak az ágazatok költség-, és jövedelemviszonyaiban, s a jövedelem túlnyomó többsége a legtöbb helyen a növénytermesztésből és a kiegészítő tevékenységből származott. ezekkel a problémákkal kapcsolatban az elmúlt időszakban több magas szintű határozat született, s várható, hogy ezek feloldják majd a termelőszövetkezeti mozgalomban mutatkozó, s a lakosság ellátását időnként hátrányosan érintő termelési ellentmondásokat.

/ folyt. köv./

14.10/ju

14.11.10

- 23 -

bb 33. / a ii. tsz ... 2. folyt./-ju

a mezőgazdasági termelőszövetkezetek anyagi eszközeikkel jól gazdálkodtak. jövedelmüket megfelelő állami támogatásokkal és hitelekkel kiegészítve öt év alatt mintegy 53 milliárd forint értékű beruházásba fektették, ily módon felhasználható jövedelmük minden korábbinál nagyobb részét - több mint egynegyedét - fordították fejlesztésre, oszthatatlan vagyonuk gyarapítására. a beruházásokból döntő rész jutott az építkezésekre, főként a nagyüzemi állattenyésztés létesítményeire.

a termelés növekedése, a minőség javulása, továbbá az árak esetenkénti növelése és más gazdasági szabályozók együttes hatására a bruttó jövedelem a téveszekben 1971 és 1975 között 13 százalékkal nőtt. ez összességében nem érte el a termelés fokozódásának mértékét, de a tervezettet kissé meghaladó mértékű fejlesztést és a személyes jövedelmek növelését eredményezte. a gazdaságok jövedelme azonban szintén erőteljesen, a kívántnál nagyobb arányban differenciálódott.

mindezek a sikerek és a gondok megannyi témái lesznek a iii. tévesz-kongresszusnak, ahol éppen e problémák összetettségénél fogva várhatóan magas színvonalu tanácskozásra és vitára kerül majd sor. /mti/

..-

bb.34. centenáriumi tudományos ülészek a telefonról

t kg/e-ju ie hgy

1976. december 6.

a telefongyár megalakulásának 100. évfordulója alkalmából hétfőn tudományos ülést tartott a technika házában a híradástechnikai tudományos egyesület és a közlekedéstudományi egyesület postai és távközlési tagozata. a tanácskozást horn dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes nyitotta meg.

a centenáriumi ülésen nyolc előadás hangzott el a távbeszélő szolgáltatás fejlődéséről és a továbbfejlesztés kérdéseiről. budapesten 1881-ben állították fel az első telefonközpontot, az előfizetők száma 25 volt. ma 337 ezer előfizetőt tartanak számon a fővárosban. a statisztika szerint a lakosság 10 százalékának otthonában van telefon, ez a nemzetközi átlagnak megfelel, az állandóan növekvő igényekhez képest azonban kevés.

/ folyt. köv./

14.40/ju

- 24 -

16⁰⁰

bb 34. / centenáriumi ... 1. folyt./-ju

1976-80 között - amint a tudományos tanácskozáson is többen elmondták - a vonalak túlszűfultsága miatt a fővárosban a telefonok számának nagyütemű növelese helyett a rekonstrukció a fő feladat. ehhez egyebek mellett az előregedett vonalak cseréje, a biztonságosab összekötetések megteremtése tartozik. emellett azért a hálózat is bővül, megközelítően 50 ezren kapnak majd telefont, ami ugyancsak jelentős anyagi megterhelés a népgazdaság számára, hiszen egyetlen vonal létesítése 35 ezer forintba kerül. a tervek szerint újpesten épül új telefonközpont, a terézvárosit, a lágymányosit és a ferencvárosit pedig bővítik.

külön gondot jelent - állapították meg a tanácskozás résztvevői - az új lakótelepek telefon ellátása. a békásmegyei, az újpesti és más lakónegyedekben elsősorban az utcai nyilvános telefonok számát bővítik, és emellett előnyt élveznek a közintézmények, iskolák, óvodák stb.

nemcsak budapesten bővül a telefonhálózat, - jónéhány vidéki városban is új központok épülnek. 1980-ig győrben, szegeden, kecskeméten, debrecenben és egerben tervezik újabb telefonközpontok üzembe helyezését, s emellett külön feladat, hogy valamennyi megyeszékhelyet bekapcsolják a távhívó-rendszerbe. /mti/

..-

bb. 36. hazaérkezett prágából

gk/pr/il hgy

1976. december 6.

a magyar partizán szövetség küldöttsége, amely részt vett az ellenálló nemzetközi szövetsége /fir/ orvoskongresszusán. /mti/

..-

bb.. 35. a táncművészet szövetségének közgyűlése

t mir fe/pr/il hgy

1976. december 6.

hétfőn a fészek klubban tartotta tisztújító közgyűlését a magyar táncművészek szövetsége, melyen jelen volt dr. molnár ferenc kulturális minisztériumi államtitkár, és tóth dezső, az mszmp központi bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztályának helyettes vezetője. /folyt.köv./

15.30/il

- 25 -

16⁰⁰

a tanácskozáson körtvélyes géza, a szövetség főtitkára tartott tájékoztatót a legutóbbi közgyűlés óta eltelt több mint három év eredményeiről, tapasztalatairól és a művészeti ágazat feladatairól. beszámolójában hangsúlyozta: az utóbbi években örvendetesen gyarapodtak a színvonalas táncművészeti alkotások, mind több külföldi társulat és szólísta vendégszerepel hazánkban, s táncművészeink is egyre többet és sikeresen szerepelnek külföldön. az alkotómunka élénkülésének eredményeként fővárosunk egyre inkább központjává válik az ország táncművészetének, s gazdagodó balett- és néptáncművészetünk egyre hűbb tükörképét adja társadalmi életünk sokoldalúságának. ennek tudható be egyebek között, hogy a koreográfia érdeklődése is fokozódik a mai hazai valóság és az emberiség nagy sorskérdései, korunk átfogó problémái iránt. ezt jelzi táncművészetünk szemléleti, tartalmi, műfaji, formai és stiláris ágazati gazdagodása is.

ezek a kedvező változások - az előadóművészet dinamikus fejlődésével és a táncművészetben lezajló nemzedékváltással együtt - megkövetelik, hogy az eddigieknél tágabb teret biztosítsanak a konstruktív és haladó kezdeményezések kibontakozásának. különösen fontos, hogy a magyar közönség és a szakma jobban ismerje a szocialista országok táncművészetének eredményeit. ennek egyik legfontosabb állomását jelentené a kortárs táncalkotások nemzetközi seregszemléjének mielőbbi megrendezése.

továbbra is gondot okoz viszont, hogy az operaház és a fővárosi operettszínház balettkara kivételével a többi társulatok sem a fővárosban, sem vidéken nem jutnak megfelelő színpadhoz, s így a közönséggel való kapcsolatuk tulságosan esetleges. e kapcsolat hiánya egyre sürgetőbben veti fel az állandó budapesti és vidéki táncforumok létesítését, hálózatuk kialakítását, melyben jelentős szerep jut a nagyobb művelődési központoknak is. jelenleg ez a legfontosabb feltétele annak, hogy a közönség rendszeresen találkozhasson az új művekkel és a művészekkel. enélkül a tánckultúra további eredményes fejlesztése elképzelhetetlen, mert a televízió évről-évre gazdagodó „táncközvetítő” szerepe semmiképpen sem helyettesítheti és pótolhatja a stúdiómunka, a műhelykísérletek és az utánpótlás-nevelés szerepét.

a közönség és a táncművészet rendszeres kapcsolatának kialakítása egyben közművelődési feladat is, melynek fontossága, jelentősége túl mutat ugyan a táncművészet keretein, meghatározó szerepének azonban a táncművészetben is érvényt kell szerezni.

/folyt.köv./

16°

ebből a szempontból nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy jelenleg hiányzik a balett, a néptánc, a gimnasztika és a társastánc intézményes- irányított és ellenőrizhető-tanításához, tanulásához szükséges állami szakiskolai hálózat. vagyis az iskola és a tánc még nem talált egymásra, pedig ezt az ifjúság esztétikai nevelése is megköveteli.

az iskolák mellett szervezett tánctanfolyamok jelentős, még kihasználatlan lehetőséget kínálnak ahhoz, hogy fiataljaink szélesebb köre számára biztosítsuk a szabadidő kulturált eltöltését. ide kíváncsok a népművelési intézetnek az a javaslata is, hogy az elkövetkező évtizedekben esetleg a testnevelési órákon kellene fokozatosan helyet biztosítani a tánctanítás különböző formáinak, beleértve például a modern gimnasztika, közismertebb nevén a művészitorna szervezett oktatását is.

a főtitkár felhívta a figyelmet arra, hogy a tánc amatőr művelésének ágai - a balett, a néptánc és a társastánc - nem kiegészítik és nem is helyettesíthetik egymást. különösen fontos ez azért, mert a folklór iránt megnövekedett érdeklődés nemcsak divatjelenség. a „táncház”, -mozgalom, a néptáncok nem színpadi jellegű tömeges művelése és a közönség szórakoztatását biztosító amatőr tánc-együttesek és táncosok munkája sem helyettesítheti egymást. a művészeti ág vezetőinek ezért változatlanul az egész magyar tánckultúra valamennyi ágának átfogó fejlesztésén kell munkálkodnia, és jobban fel kell készülnie e sokrétű művészeti ág által felvetett problémák mélyreható elemzésére megoldására. nagy segítséget nyújthat ebben az év októberében megindult, kéthavonta megjelenő táncművészet című folyóirat, a magyar tánckultúra egyetlen szakmai orgánuma. táncművészetünk és tánckultúránk kritikája ugyanis csak elvétve kap szót a különböző napi- és hetilapok hasábjain, és a tánckritika a sajtóban többnyire még mindig csak a zene és színházkritikusok privilégiuma.

el kell érni, hogy a szövetség széles körű nemzetközi kapcsolataival tudományos gyűjtőmunkájával és kiadványaival az eddigieknél fokozottabb mértékben járuljon hozzá a táncelmélet továbbfejlesztéséhez, a szakma elméleti kérdéseinek tisztázásához. ahhoz, hogy tánckultúránk tárgyi és szakmai feltételei tovább javuljanak és legjobb táncművészeti alkotások könnyebben nyerjenek utat a közönséghez.

x x x
/folyt.köv./
15.40/il

16°

bb. 37. megalakult a xi. vit magyar nemzeti előkészítő bizottsága

t gy/pá/pr/il hgs

1976. december 6.

hétfőn a kisz kb székházában megtartotta alakuló ülését az 1978-ban kubában sorra kerülő xi. világifjúsági és diáktalálkozó magyar nemzeti előkészítő bizottsága. a 47 tagú bizottság - amelyben ott vannak állami, társadalmi, kulturális életünk személyiségei, az ifjúság különböző rétegeinek képviselői - a fesztivál nemzetközi előkészítő bizottságának felhívására jött létre. a tanácskozáson - amelyen dr. maróthy lászló, a politikai bizottság tagja, a kisz központi bizottságának első titkára elnökölt - borbély gábor, a kisz kb titkára tájékoztatta a bizottság tagjait a vit nemzetközi előkészítésének helyzetéről és a hazai feladatokról.

a kisz kb titkára kiemelte: nemzeti programunk, a fejlett szocialista társadalom építése egyben internacionalista kötelességünk is. a munkában, a tanulásban, a sportban elért sikereinkkel is a szocializmus erejét növeljük, így nyújthatjuk a leghatékonyabb segítséget a világ haladó erőinek. a magyar ifjúság cselekvően támogatja a békés egymás mellett élés politikáját, az enyhülési folyamat elmélyítését, katonai területekre történő kiterjesztését. részt vesz a békéért, a biztonságot, a társadalmi haladásért indított nemzetközi akciókban, szolidaritást vállal az imperializmus, az ujjgarmatosítás, a fajüldözés, a reakció ellen küzdő haladó erővel.

a magyar nemzeti előkészítő bizottság felhívással fordult a magyar fiatalokhoz, az ifjúsági szövetség tagjaihoz. ez a többi között hangsúlyozza: a világifjúsági és diáktalálkozók a békeszerető ifjúság harcának jelentős eseményei. a fesztivál-mozgalom multja és jelene egybefonódik a haladó demokratikus gondolkodású fiatalok törekvéseivel: békében és barátságban élni. a felhívás méltatja a fesztiválmozgalom fejlődését a világ haladó ifjúságának sikereit, eredményeit, majd ezzel zárul:

„hivunk és várunk benneteket: készüljünk együtt a világ ifjúságának nagy seregszemléjére! ismerjük meg a fesztiválmozgalom, a vit-ek történetét, a demokratikus ifjúsági világszövetség, a nemzetközi diákszövetség több évtizedes munkáját harcát, a szocialista országokban tevékenykedő testvérszervezeteink, a tőkés országokban dolgozó kommunista ifjúsági és diákszervezetek munkáját. tanulmányozzuk együtt a szocialista kuba népének, ifjúságának életét, minden-

napjait.
/folyt.köv./
15.45/il

- 28 -

16³⁰

bb. 37./megalakult .... folyt./il

ápoljuk a fesztivál mozgalom hagyományait, vegyünk részt a világ haladó ifjúsági erőinek harcában az antiimperialista szolidaritásért, a békéért a barátságért.

hivunk és várunk benneteket! készüljünk munkával, tanulással, politikai, kulturális és sportrendezvényeinkkel. mindannyiunk közös erőfeszítése szükséges ahhoz, hogy a magyar ifjúság küldöttei, képviselőink felkészülten, méltó módon vehessenek részt a havennai fesztiválon. előre a világ haladó ifjúságának akcióegységéért!,,

a xi. vit magyar nemzeti előkészítő bizottsága megválasztotta tisztségviselőit. a bizottság elnöke dr. maróthy lászló, alelnöke borbély gábor, titkára barabás jános lett./mti/

-.-

bb. 38. továbbra csökken a folyók vízszintje - észak-magyarországon

vid ká/il hgy

1976. december 6.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság 650 dolgozója tartott szolgálatot hétfőn is a folyók gátjain, jóllehet az utóbbi 24 órában tovább javult a helyzet. a sajtó egy nap alatt megközelítőleg 90 centimétert apadt, s mert a szomszédos szlovákiából sem jeleztek nagyobb „utánpótlást”, hétfőn a készütséget másodfokúra mérsékeltek.

hernádon levonuló árhullám következtében ócsanálós és bőcs között mintegy 20 kilométeres szakaszon elsőfoku készütséget tartanak.

a bodrog árhullámának levezetésének meggyorsítására az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság tiszalöknél a tiszta víz-duzzasztását csökkentette.

a bodrog- és a taktaközben üzembe helyezték a belvízvédelmi szivattyukat. hétfőtől a tiszakarádi, a törökéri és a taktaföldvári szivattyúállomások óránként több mint 40 000 köbméter belvizet emelnek vissza a folyómedrekbe./mti/

-.-

- 29 -

15.55il

16³⁵

g

bb. 39. nagyobb termelés, javuló gyártmányszerkezet - a kohó és gépipari vállalatok igazgatóinak értekezlete

t/sz/s/rj ie hgy

1976. december 6.

a kohászat és a gépipar ez évi tervteljesítéséről, a munkaerőhelyzetről és a jövő évi felkészülésről tanácskoztak hétfőn a kohó- és gépipari vállalatok igazgatói, gazdasági és társadalmi vezetői, az igazgatói értekezleten gácsi miklós államtitkár tartott beszámolót.

elmondta, hogy a kohászat termelése az idén 4 százalékkal haladja meg a tavalyit, ezzel a kohászat a népgazdasági tervben előírt ütemben fejlődik. a nyersvastermelés a tervezettnek megfelelően, az acél- és a hengerelt készáru-termelés az előirányzatnál valamivel gyorsabban nőtt. a gépipari termelés mintegy 6 százalékkal nagyobb az elmúlt évinél, ez ugyancsak megfelel a népgazdasági terv előírásainak. a gépiparon belül az átlagosnál gyorsabban fejlődött a hűtés- és a vákuumtechnikai ipar és a műszeripar. e két alágazat termelésének aránya együttesen már meghaladja az egész gépipar termelésének 25 százalékát. az idén dinamikusabban fejlődött a villamosgépek és berendezések gyártása is, s mérsékeltebb ütemben a gépek és gépi berendezések, valamint a közlekedési eszközök gyártása. a két ágazat összességében teljesíti évi exporttervét. mind a szocialista piacra, ezenkívül a kohászat túlteljesíti a tőkés exporttervét, a gépipar pedig valamelyest elmarad attól. tovább javult a belföldi ellátás, amely a tartós fogyasztási cikkekből lényegében kiegyensúlyozott.

további eredmények születtek a gépipari termékszerkezet korszerűsítésében. a szelektív fejlesztési céloknak megfelelően 1976-ban az átlagnál dinamikusabban fejlődött a fényforrások, a közúti járműrészesegységek, az autóbuszok és a kerékpárok termelése. bővült a gördülőcsapágyak, a villamos furógépek, az élelmiszeripari berendezések, a mikrohullámu berendezések gyártása is. ugyanakkor lemaradás tapasztalható a szerszámgyártásban, az energetikai gépgyártásban és egyes számítástechnikai eszközök előállításában.

/folyt.köv./

15.35 rj

-30 -

1640

bb. 39. /nagyobb termelés... 1. folyt./rj

a vállalatok nagy gondot fordítanak a gazdaságtalan termékek gyártásának megszüntetésére, illetve korlátozására. az ötéves terv során megszüntetendő gyártmányokból az idén 1,4 milliárd forinttal gyártanak kevesebbet, mint az előző ötéves terv évi átlagában. az idén végleg megszűnt a motorkerékpárok, a motorkerékpár-oldalkocsik, a diesel-targoncák és egyes kompresszorok gyártása. az idén készülnek el az utolsó teherautópótkocsik, a v-125 típusu vízmelegető és a vbkm villamos forróvíztárolók. csökkent a hagyományos marógépek, erőszármu félvezető elemek, motor-kerékpár alkatrészek stb. termelése.

a szelektív iparfejlesztési célokkal összhangban a minisztérium és a gépipari vállalatok javaslatokat dolgoztak ki az okisz-szal egyetértésben, hogy jónéhány termék gyártását átadják a szövetkezeteknek. eddig több mint 30 vállalat egy és negyedmilliárd forint értékű termékek gyártásának átadására tett javaslatot, azonban eddig csak körülbelül a felének az átvételére jött létre megállapodás.

Lépéseket tettek a korszerűtlen, rossz termelékenységgel dolgozó, a környezetet szennyező és városrendezési szempontokból akadályt képező telephelyek megszüntetése érdekében is. a minisztérium hosszútávú terve 1990-ig 950 fővárosi telephelye felszámolását tűzte ki célul, az v. ötéves tervidőszakra ebből 260-jut. ez évre 44 telephely felszámolását irányozták elő, ennek fele azonban a jövő évre tolódik el. a folyamat tehát megindult, megvalósítása azonban késlekedik.

rátérve a beruházások helyzetére, az államtitkár elmondta: az ez évi tervek minisztériumi zsűrizése során már kiderült, hogy a megvalósítható beruházások és a vállalati fejlesztési elképzelések között jelentős az eltérés. a minisztérium intézkedett a beruházási tervek összehangolása érdekében. jelenleg több nagyberuházás van folyamatban, a kohászatban például, a csepel művek finomkohászati fejlesztése kezdődött meg, a gépiparban folytatódik a magyar gördülőcsapágy művek rekonstrukciója, a mom számítástechnikai fejlesztése és a telefongyár rekonstrukciója.

/folyt.köv./

15.45 rj

-31 -

1645

kk. 39. /nagyobb termelés... 2. folyt./rj

gácsi miklós megállapította: noha a módosult gazdasági szabályzó rendszer következtében a vállalatoknak nagyobb erőfeszítéseket kellett kifejteniük nyereségtervük teljesítésére, a kohászati és a gépipari vállalatok általában elérik tervezett jövedelmezőségi szintjüket. a munkaerőhelyzetről szólva elmondta, hogy javult az alkalmazotti-munkás létszámarány, mindkét ágazatban, s kedvezően alakult a teljesítmény bérezésben dolgozók aránya is, amely a tervezett 50 százalékot is meghaladta.

rátérve a jövő évi feladatokra, az államtitkár hangsúlyozta: a népgazdasági terv a kohászati ágazat fejlődését összehasonlítható áron 3,2 százalékban, a gépiparét pedig 8 százalékkal irányozta elő. jövőre nyersvasból 2,3 millió tonnát, nyersacélból 3,75 millió tonnát, hengereltacélból pedig 3 millió tonnát kell előállítaniuk, -mindehhez az alapanyagellátás biztosított. a gépiparban továbbra is nagy ütemben fejlesztik a híradástechnikai ipart, a műszeripart és gyorsítani kell a fémtömegcikkipar fejlesztését.

a minisztérium már októberben közzétette a jövő évi tervkészítés irányelveit, a vállalatok terveik fontosabb adatairól már november végéig tájékoztatták a minisztériumot. ezeket most értékelik, s az értékelés alapján még az év vége előtt a minisztérium tervekonzultációt folytat a vállalatokkal. /mti/

--

bb. 40. a jubiláló magyar építőművészek szövetségének sajtótájékoztatója

t/sb/gk/rj ie hgy

176. december 6.

a magyar építőművészek szövetségének székházában hétfőn a szövetség vezetői, dr. böhönyey jános elnök és gáspár tibor főtitkár sajtótájékoztatón számolt be a 25 évvel ezelőtt alapított szövetség munkájáról, terveiről.

többek között elmondották, hogy ebben a negyedszázadban megnégyszereződött a szövetség tagjainak száma. széles körű társadalmi tevékenységükkel számos tanácskozás, nemzetközi szeminárium megszervezésével, pályázatok, új tervek, alkotások bírálatával, új javaslatok kidolgozásával sok segítséget nyújtottak számos hazai építészeti probléma megoldásához. a szövetség állásfoglalásait, javaslatait az építésügyi és városfejlesztési minisztérium is figyelembe vette.
/folyt.köv./

15.55 rj

-32 -

M⁵⁰

bb. 40. / a jubiláló magyar... 1. folyt./rj

a szövetség képviselői az ország valamennyi építészeti tervpályázatának bírálatában részt vesznek s budapesten az utóbbi négy évben a fővárosi tanács magántervezési bizottságában hallják véleményüket a benyújtott magántervek elfogadásánál is. több megyei és városi tanács fölkérésére segítséget adtak új létesítmények legkedvezőbb telepítési helyének kiválasztásához, tervezéséhez.

a megyék és városok vezetőivel kialakított jó együttműködést segíti, hogy a szövetség már hét nagyvárosban alakította meg vidéki tagozatát. a szövetség központjában munkacsoportok segítik egy-egy országos építészeti feladat megvalósítását. határainkon túlra is eljutott annak a munkacsoportnak a hire, amely az oktatási, a nevelési és a kulturális létesítmények komplex centrumainak kialakításával foglalkozik. a szövetség legutóbb széles vitafórumon nyújtott segítséget a 15 éves lakásépítési távlati terv kidolgozásához. többek között javasolták, hogy az új lakótelepek, városrészek tervezésénél a szakemberek a korábbinál jobban támaszkodjanak szociológiai kutatásokra, törekedjenek városi egységek kialakítására, és jobban használják ki a minőség javításában rejlő sok lehetőséget. a magánlakásépítés támogatása érdekében célszerű hatékony szervezeti formákat kialakítani.

a magyar építészek munkáját több nemzetközi kitüntetés ismerete el. egyebek között az iparterv az ipari és mezőgazdasági építészeti fejlesztésében elért eredményeiért megkapta az építészek nemzetközi szövetségének perret-díját. a nemzetközi abercrombie-díjat a balatoni regionális terv készítéséért 1965-ben Magyarország - farkas tibor építész - nyerte el. a gazdag tapasztalatokkal rendelkező magyar építészek szervezett keretek között adják át szakmai ismereteiket a fiatal építészeknek. ezért alapították több mint husz évvel ezelőtt a szövetség mesteriskoláját, majd az utóbbi években ugyancsak ezt a célt szolgálja a fiatal építészek körében végzett továbbképzés. a magyar építészek eredményeiről több mint 50 kiállítást rendeztek külföldön, s csaknem ugyanennyi hazai bemutatón ismertették az építészeti nemzetközi eredményeit.
/mti/

--

16.00 rj

-33 -

M⁵⁰

bb. 41. dr. árva Józsefnek,

k/sb/gk/rj ie hgy

1976. december 6.

az országos környezetvédelmi tanács titkárának vezetésével hétfőn hazaérkezett a magyar küldöttség párizsból, ahol részt vett, az ENSZ európai gazdasági bizottsága környezeti kormánytanácsadók testületének nemzetközi szemináriumán. /mti/

--

bb. 42. Pátzay Pál kitüntetése

t/mir/gg/rj pr -cz

1976. december 6.

sokévtizedes közéleti és kiemelkedő művészi tevékenysége elismerésül Pátzay Pál kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész, szobrásznak ítéltek oda az idén a Magyar Népköztársaság művészeti alapjának díját. A kitüntetést a művészeti alap képzőművészeti szakosztályának hétfőn megtartott ünnepi ülésén Gonda Ágnes, a művészeti alap igazgatója adta át. /mti/

--

bb. 43. fórum Kapuváron az agrárértelmiség helyzetéről

vid/fm/rj -cz

1976. december 6.

A hazafias népfront Győr-Sopron megyei bizottsága a falusi agrárértelmiség részére fórumokat rendez a megyében. Hétfőn Kapuvárra hívták össze a Rábaközi községekben élő mezőgazdasági mérnököket, állatorvosokat és tsz-főkönnyelőket. A résztvevők beszámoltak arról, hogyan tudtak beilleszkedni a községek életébe, munkaidőbeosztásuk és egyéb életkörülményeik mennyiben teszik lehetővé, hogy részesei legyenek a közéletnek, s részvételükkel alakítsák, formálják a falvak életét. A fórum alkalmat adott arra is, hogy meghatározzák az agrárértelmiség helyét és szerepét a községek életében. Többen hangsúlyozták, hogy a községek állami és pártvezetői számitanak aktivitásukra, közéleti szereplésükre.

A tanácskozás legfőbb célja az volt, hogy a mezőgazdaságban dolgozó értelmiségieket mind nagyobb számban mozgósítsa közéleti tevékenységre. A Kapuvárhoz hasonló fórumot rendeznek még Győrött és Mosonmagyaróváron. /mti/

--

16.10 rj

-34 -

16.10

bb. 44. árvízvédelmi figyelőszolgálat Balassagyarmaton - Besztercebányáról az Ipoly további várható szintemelkedését jelezték

vid/ká/rj -cz

1976. december 6.

Az Ipoly áradása miatt a Balassagyarmati vízmű tizenhat kutja közül kilenc víz alá került. A fennmaradt hét kut vízhozama ugyan elegendő a város ellátására, de a vízműben termelt vizet fokozottan klórozzák, a lakosságnak pedig javasolták, csak forralt vizet fogyasszon. Ugyanez kötelező előírás a városi bölcsődék, óvodák, napköziotthonok számára.

Az elmúlt napokban - a honvédség alakulatainak segítségével - sikerült megvédeni a gátakat, megakadályozni buzárok keltetését. Az Ipoly vízszintje hétfőn meghaladta a négy métert. Tartani lehet a helyzet súlyosbodásától, Besztercebányáról ugyanis az Ipoly szlovákiai vízgyűjtő területén leesett újabb nagymennyiségű csapadékot jelezték. Ez előidézheti a folyó további szintemelkedését, ezért a harmadfokú árvízvédelmi készültség érvényben maradt. A városban árvízvédelmi figyelőszolgálatot szerveztek. /mti/

--

bb. 45. a Tolna megyei tanács koordinációs értekezlete szekszárdon

vid/ká/rj -cz

1976. december 6.

Az együttműködés további erősítésére koordinációs értekezletet tartott hétfőn délelőtt a Tolna megyei tanács szekszárdon. A tanácskozáson részt vett politikai, gazdasági, intézményi és társadalmi vezetőket a tanácsi és más szervek együttműködésének tapasztalatairól és a további feladatokról dr. Szabó Pál Antal a megyei tanács elnöke tájékoztatta. A beszámoló utalt arra, hogy a negyedik ötéves terv időszakában mintegy félmilliárd forint értékű beruházás valósult meg a megyében. Eközben figyelemre méltóan erősödött az együttműködés a mezőgazdasági tsz-ek és a tanácsok közt. A Dombóvár városkörnyéki tsz-ek anyagilag is támogatják a városi új művelődési központ építését.

/folyt.köv./

16.15 rj

-35 -

17.00

bb. 45. / a tolna megyei...1. folyt./rj

nyomatékosan felhívta a figyelmet a kiemelt nagyberuházások, így a paksi atomerőmű és a szekszárdi husüzem kivitelezésének fokozott támogatására. fő feladatnak tekintik paks városra fejlesztésének meggyorsítását. közös erőfeszítéseket követel a dombóvári és a bonyhádi új művelődési központ építése is. /mti/

--

bb. 46. munkásszínház nyitnak, új művelődési központot és ifjúsági házat építenek tatabányán

vid/fm/rj -cz

1976. december 6.

tatabánya új közművelődési terveiről rendeztek hétfőn tanácskozást. az üzemek, szövetkezetek vezetőit tájékoztatták a városi tanács vezetői a közművelődési helyzetről és segítségüket kérték az új elképzelések megvalósításához. hangsúlyozták, hogy ebben az ötéves tervben a korábbinál lényegesen többet költenek az egész város lakosságának művelődését szolgáló fejlesztésekre. többek között munkásszínház nyitását tervezik, uttoró- és ifjúsági házat építenek. a szénbányák anyagi segítségével munkásmozgalmi és bányatörténeti múzeumot létesítenek. tatabánya-újvárosban kap helyet az új művelődési központ, amely komárom megye művelődési otthonainak módszertani centruma és tatabánya legnagyobb kulturális intézménye lesz. megnyitják az esztergomi megyei levéltár tatabányai részlegét is. rövidesen befejezik a bányász művelődési intézmények bővítését, felújítását, s ezzel a szénbánya vállalat mintegy 14 000 dolgozójának teremtenek jó feltételeket a szórakozáshoz, művelődéshez. jelentős összeget költenek a könyvtárak és a filmszínházak korszerűsítésére. az új létesítmények építésénél a tanács számít az üzemek anyagi támogatására. több gyárban a szocialista brigádok máris felajánlották segítségüket.

az új közművelődési intézmények létesítésével megteremtik a feltételeit annak, hogy tatabánya a megye munkásművelődésének bázisa legyen. az üzemek a korábbinál jobb kapcsolatot alakítanak ki a művelődési intézményekkel, hogy a gyárak mielőbb tevékeny részesei, mecénásai legyenek a bányászváros kulturális életének. a tervek szerint minden olyan gyárban, ahol 500-nál többen dolgoznak, függetlenített közművelődési szakembert foglalkoztatnak. a tatabányai szénbányáknál és a cementgyárban - a népművelési intézet irányításával - új módszereket kísérleteznek ki a szocialista brigádok művelődésének gyarapítására, s e módszerek elterjesztésére a városi tanács munkásművelődési fórumot szervez. a tanácskozáson javasolták minden üzemnek, hogy dolgozzanak ki oktatási tervet, s ebben évről-évre határozzák meg, hány munkás továbbképzéséről. oktatásáról gondoskodnak. /mti/

16.20 rj

--
-36 -

16.20

bb. 47. kgst élelmiszeripari állandó bizottság

t/jf/pá/rj ie -cz

1976. december 6.

kedden kezdődik budapesten a kgst élelmiszeripari állandó bizottságának 27. ülése, amelyen egyebek között az élelmiszeripari hosszútávú együttműködési program tervezetének kidolgozásával, a tudományos-kutatási munkák téma-egyeztetésével és a szabványosítási együttműködés további tökéletesítésével foglalkoznak majd.

x x x

az élelmiszeripari állandó bizottság által koordinált együttműködés rendkívül sokrétű. a tagországok szakemberei az 1963-ban alakult bizottság keretében kezdetben csak a tervek egyeztetését, illetve feltárták azokat a problémákat, amelyeknek megoldására közös lehetőség kínálkozott. nem sokkal az első tervegyeztetések után sor került több metodikai-módszertani anyag kidolgozására is; egyebek között a cukor- és növényolajipari üzemek műszaki-gazdasági mutatóit elemezték és meghatározták a leghatékonyabbnak ígérkező formákat, ami a később kibontakozó gyakorlati együttműködés alapjait jelentette.

az állandó bizottság keretében 1972-ben kezdődött a szorosabban vett gyártásszakosítás lehetőségének vizsgálata, és pedig élelmiszeripari segédanyagok készítésére. meghatározták azokat a tőkés piacról beszerzett termékeket, amelyek gazdaságos gyártására lehetőség van valamelyik szocialista országban, úgy, hogy a kgst tagállamok együttes igényeit is kielégítsék. az elemzések alapján az érdekelt országok 1973-ban aláírták az egyes husipari termékek előállításához szükséges segédanyagok és egyéb termékek, például az ugynevezett margarin aromatizátor sokoldalú nemzetközi gyártásszakosításáról szóló egyezményeket, majd a bizottság néhány élelmiszeripari termék gyártásszakosításának előkészítéséhez is hozzá látott. ilyen anyagok, termékek: a szőlőbor, a konzerv-zöltségek, - gyümölcsök-citruslevek és élelmiszerkoncentrátumok, stb. az ilyen irányú együttműködés sikerekkel biztat, ugyanugy, mint az a valóban gyakorlatias kapcsolat, amely az élelmiszeripar munkái gényes folyamatainak gépesítésére, automatizálására irányul.

/folyt.köv./

16.30 rj

-37 -

16.30

bb. 47. /kgst... 1. folyt./rj

gondos előkészítés során a szakértők meghatározták a gépekkel, berendezésekkel szemben támasztott követelményeket, mégpedig olyan részletességgel, hogy a gépsorok, sőt az egyedi gépek kapacitását és legfontosabb paramétereit is megszabták. ez a munka 15 élelmiszeripari ágazatra terjedt ki, és összesen 70 technológiai gépsort ölelt fel. tizenégy élelmiszeripari ágazatban elemezték azt is, hogy miként lehetne fokozni a technológiai folyamatok hatékonyságát, tanulmányozták a kialakult nemzetközi gyakorlatot, és az így összeállított anyagot messzemenően figyelembe vették a kgst országok távlati terveinek kimunkálásánál. a bizottság egyúttal javaslatot tett - az ide vonatkozó vizsgálatok figyelembevételével - számos elavultnak mutató berendezés és gépgyártásának megszüntetésére, illetve egyes típusok korszerűsítésére.

a nemzetközi élelmiszerkereskedelemben a gazdaságos szállítás alapvető feltétel - amit az állandó bizottság folyamatosan figyelemmel kísér a koordinációnál és a gyakorlati munkában. olyan göngyölegméretek kialakítása a cél, amely a szállítóeszközök 95-100 százalékos kihasználását teszi lehetővé. hazánkban messzemenően érdekelt, egyebek között a konzervexport miatt; a bizottság már korábban jóváhagyta a konzervüvegek új szabványait, hogy az üvegtérfogat kedvező kihasználása lehetővé tegye a csomagolási - szállítási költségek csökkentését. egy példa az együttműködésre: a félliteres söröspalackok méreteinek egységesítése lehetővé teszi az importüvegek hazai újratöltését, s így évente rendszeresen több mint 20 millió söröspalack gyártása alól mentesül a magyar üvegipar. /mti/

bb. 48. bolgár pártmunkás-küldöttség

pá/rj pr -cz

1976. december 6.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására hétfőn budapestre érkezett a bolgár kommunista párt központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége todor szirakovnak, a kb osztályvezető-helyettesének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren ballai lászló, a kb osztályvezető-helyettese fogadta. /mti/

16.37 rj

-38 -

16¹²

bb. 49. megyei képviselőcsoportok ülései

ö/vid/fm/rj -cz

1976. december 6.

az országgyűlési képviselők baranya-, békés, nógrád-, szabolcs-szatmár és zala megyei csoportjai hétfőn ülést tartottak a megyeszékhelyeken. a képviselők megtárgyalták az országgyűlés soronkövetkező ülészakának előkészületeit, illetve az 1977. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. /mti/

bb. 50. üdvözlő távirat

gg/rj pr -cz

1976. december 6.

losonczy pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte urho kekkonen köztársasági elnököt a finn köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából. lázár györgy, a minisztertanács elnöke martti mieltunen miniszterelnökhöz, apró antal, az országgyűlés elnöke veikko helle parlamenti elnökhöz intézett üdvözlő táviratot. /mti/

bb. 51. az évm és a kpm tervei 1977-re - bizottsági ülés a parlamentben

t/tf/gk/rj pr-cz

1976. december 6.

az építésügyi és városfejlesztési, valamint a közlekedés- és postaügyi minisztérium 1977. évi tevékenységének tervezett előirányzatairól - mint a jövő esztendőre készülő népgazdasági terv és állami költségvetés részéről - tárgyaltak hétfőn az országgyűlés építési és közlekedési bizottságának ülésén. a gyarmati jános bizottsági elnök vezette tanácskozáson - amelyen részt vett dr. trethon ferenc pénzügyminiszter-helyettes és dr. tallós györgy, a magyar nemzeti bank elnökhelyettese - dr. kádár józsef építésügyi és városfejlesztési, illetőleg klézl róbert közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes adott kiegészítő tájékoztatást a képviselőknek megküldött munkaanyagokhoz.

/folyt.köv./

17.00 rj

-39 -

17¹²

bb. 51. /az évm és a kpm.... 1. folyt./rj

ami az építőipari ágazatot illeti: munkájáról 1976-ban elmondható - az év végére várható eredményekből kiolvashatóan -, hogy pozitív az összkép, a korábnál tervszerűbbé vált az ágazat tevékenysége. az állami nagyberuházások közül tizenháromnak a befejezését tervezték erre az esztendőre, átadásuk megtörténik; a gyorsításra kijelölt beruházásoknál is jók az eredmények, viszont összességükben nem teljesíthetők az 1976. évi indításra tervezett építési feladatok. megépül a tervezett 82 000 új lakás, sőt ennél mintegy 3000-ről többet adnak át. a korábbi évhez képest megnövekedett termelési eredmények az építőiparban a termelékenység növekedéséből származnak. javult az ugynevezett bér-hatékonyság, a munkaidő kihasználása, csökkent a túlórák száma. gondot okoz azonban még mindig, hogy nem készülnek el időre egyes ugynevezett kapcsolódó létesítmények. nem teljes mértékben kielégítő még a fő- és alvállalkozók, a szállítók együttműködése, a szerződéses fegyelmen is van még mit javítani, s nem megnyugtató a nagy értékű gépek, más termelő berendezések kihasználtsága. mindezek számottevő belső tartalékokat jelentenek - s amint a vitában több képviselő hangsúlyozta, - kell is hogy jelentsenek az építőipar munkájának javításához.

az 1977-re vonatkozó ágazati feladatok kimunkálásában - már a tervezés stádiumában - közvetlenül együttműködtek a központi szervek az érdekeltektől minisztériumokkal. két fő célra irányították a figyelmet. egyrészt a kiemelt, a népgazdaság fejlesztése szempontjából alapvető jelentőségű termelő beruházások, illetve feladatok - köztük a társadalompolitikai szempontból is nagy fontosságú lakásépítési tervek - megvalósítására. másrészt az építési tevékenységnek - a korábbiakhoz képest nehezebb feltételek között is elengedhetetlen - hatékonnyabbá tételére, a belső tartalékok feltárására és kiaknázására. a formálódó tervszámok szerint az építőipar országos termelési értékének volumenét a jövő évben 5-5.5 százalékkal, más szóval mintegy hat milliárd forinttal kell növelni. az idehez képest 15 százalékkal sokasodnak a feladatok az állami nagyberuházásoknál; 1977-ben 45 ilyen vállalkozás lesz folyamatban, amiből 13-at az év végéig be kell fejezni; kilenc ilyen beruházás indítását tervezik, ezek közül négynek már most megfelelő az előkészítettség. várhatóan 88 ezer lakás épül jövőre, ebből 18 ezer a fővárosban. növekszik az állami erőből megvalósuló lakások aránya, ami egyben azt is jelenti, hogy az állami építő-, illetve kivitelező iparnak sokasodnak a feladatai.

/folyt.köv./

17.10 rj

-40 -

17.10

bb. 51. / az évm és a kpm... 2. folyt./rj

szóba került a bizottsági ülésen, hogy - s ezt a z 1977. évi feladatok összehangolt kimunkálásakor is érzékelhették - még mindig nem éri el a kívánt mértéket a beruházási folyamatok egészének szervezetsége; pedig ha egy-egy láncszem hibás vagy hiányzik, súlyos veszteséget okozhat a fennakadás. a gondok közé tartozik, hogy nincs meg maradéktalanul a kivitelező kapacitás az v. ötéves terv építési feladatainak teljesítéséhez; például a számítottnál is nagyobb a munkaerőhiány; a téma- amint az ülésen elhangzott - rövidesen az állami tervbizottság elé kerül. az ágazat országos problémáit nehezíti, hogy területenként - országrészenként, megyénként - is eltérőek az építőipari igények, s kielégítésük lehetőségei.

a közlekedés és a hírközlés területén 1976-ra jól biztosították a hatékony gazdálkodás feltételeit, így az ágazat a személy- és áruszállítási feladatokat az igényeknek megfelelően tudta kielégíteni. mégis, a tervteljesítés kismértékben elmaradt a népgazdasági terv előirányzatától. az áruszállításban nem a kapacitás hiánya miatt következett be az elmaradás, hanem azért, mert a fuvaroztatók a tervezettnél kevesebb áru elszállítást igényeltek. ráadásul azt is egyenetlenül, így a szállítások aránytalanul nagy része az év utolsó hónapjaira torlódik. az 1977. évi szállítási feladatok - a várhatóan még gyorsabban növekvő ipari és mezőgazdasági termelés, a gyors ütemben bővülő kereskedelmi forgalom miatt - meghaladják az ideikeket. maradéktalan teljesítésük csak úgy lehetséges, ha a szállításban az eddiginél sokkal nagyobb szervezetséget sikerül elérni.

összességében elmondható, hogy javultak a munkába járás körülményei, általában a tömegközlekedés - ezen belül a városi tömegközlekedés - feltételei, kulturáltabbá vált a személyszállítás, csökkent a járművek zsufoltsága. 1977-re a személyszállítás színvonalának további javítását tervezik.

többen és több szempontból szóvá tették a tanácskozáson - a posta munkáját általában elismerve, de tevékenységének javítását is szorgalmazva - a telefonhálózattal kapcsolatos panaszokat, illetve igényeket. van, akinél türelemben nincs hiány, telefonban annál inkább; mégis számolni kell azzal, hogy a hálózat bővülő fejlesztése ellenére is csak hosszabb távon alakulhat megnyugtatóan a helyzet.

/folyt.köv./

17.15 rj

-41 -

17.15

bb. 51. / az évm és a kpm...2. folyt./rj

a kpm nagy gondot fordít a növekvő gépjárműállomány - 1976-ban érzékelhetően is javult - megfelelő színvonalú karbantartására. 1977-ben a növekvő gépkocsiállománnyal arányosan tervezik bővíteni a javító kapacitásokat.

érdeklődésükre a képviselők arról is tájékozódhattak, hogy 1976-ban a tárca jelentős anyagiakat fordított a vasuti pályák korszerűsítésére, s hasonlóan gyors fejlesztéseket irányoztak elő az 1977-es évre is. csak így válhat lehetővé, hogy a mind korszerűbb járműállományt az eddigiekhez képest hatékonyabban, gazdaságosabban lehessen kihasználni.

hírközléssel kapcsolatos hír: határidő előtt és a tervezettnél lényegesen kisebb költséggel készült el - a magyar-szovjet együttműködéssel - a solti nagyteljesítményű középhullámu rádióadó. az 1977-ben megvalósuló postai fejlesztések közül legjelentősebb a budapesti ferenc és teréz központ korszerűsítése, valamint a szegedi új távbeszélő-központ üzembe helyezése. meglepéssel nyugtázták a bizottsági vita résztvevői hogy 1977-ben a közlekedési és hírközlési dolgozók élet- és munkakörülményeinek további javítása végett folytatják a munkaidőcsökkentést: az esztendő végére az egész közlekedés területén a törvényes munkaidő átlagosan heti 44 órára csökken.

a bizottsági ülés vitájában felszólalt riss jénő, ruisz józsef, dr. szilágyi gábor, dr. hegedüs lajos, juratovics aladár, kolta, nándorné, marjanek józsef, varga b. istván, simon gábor és kaszai imre országgyűlési képviselő. /mti/

--

bb. 54. a kisz kb fogadása a magyar sajtó napja alkalmából

t/gy/pá/rj pr -cz

1976. december 6.

a kisz kb titkársága hétfőn a magyar sajtó napja alkalmából fogadást adott a hotel ifjúságban.

barabás jános, a kisz kb titkára köszöntötte a megjelenteket, az ifjúsági sajtó vezetőit és munkatársait, a felnőtt sajtó orgánáinak ifjúságpolitikával foglalkozó munkatársait. /mti/

--

17.25 rj

-42 -

17.25

bb. 53. növekszik az egészségügyi tárca költségvetése-tanácskoztott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

t ro/fe pr 1l cz

1976. december 6.

a tervek szerint kerekén egymilliárd forinttal emelkedik 1977-ben az egészségügyi tárca költségvetése - jelentette be dr. aczél györgy miniszterhelyettes az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának hétfői ülésén, amelyen az egészségügyi kormányzat előtt álló legfontosabb feladatokról tájékoztatták a képviselőket. az ülésen - amelyen dr. pesta lászló elnökölt, s részt vett madarasi attila pénzügyi államtitkár - megállapították, hogy az előirányzott összeg elegendő az egészségügyi szolgálat jobb működéséhez, s az ellátás fejlesztéséhez.

amint a miniszterhelyettes elmondotta: a költségvetés biztosította összegeket - a középtávu szakmai céloknak megfelelően - célzottan elsősorban a fekvőbetegellátás fejlesztésére, új intézmények létesítésére a meglévő intézetek rekonstrukciójára, működési feltételeik javítására, felszerelésük korszerűsítésére kell fordítani. fejlődni fog az anya-, csecsemő- és gyermekellátás, s az elképzelések fokozatos előrelépést ígérnek a nő- és családvédelmi tanácsadás, a koraszülöttek és az arra rászoruló újszülöttek gyógyintézeti ellátása terén. az újszülöttek között előforduló súlyos esetek ellátása egységes szakmai program szerint történik: ezt szolgálják a különleges ellátást igénylő újszülöttek ápolására létesített ugynevezett perinatális intenzív centrumok, ahol külön e feladatra felkészített személyzet dolgozik a legkorszerűbb orvosi készülékekkel és eszközökkel. jelenleg hét - több mélyét ellátó - központ működik, s a továbbiakban még háromt hívnák életre, ezzel az egész ország területét átfogóan megoldják a koraszülöttek speciális gondozási igényeit.

a beruházásokkal összefüggő fejlesztések főbb célkitűzései között változatlanul a gyógyintézeti ágyak növelése szerepel az első helyen. a folyamatban lévő beruházások közül 1977-ben elkészül a semmelweis orvostudományi egyetem elméleti tömbje - 500 millió forintos költséggel, s az országos kardiológiai intézet 250 ágyas új épülete, amelynek felépítésére göbb mint negyemilliárd forintot fordítottak. jövő évre tervezik a sote 500 fős diákokthonának, az országos menőszolgálat új központi épületének, a szegedi orvostudományi egyetem oktatási épületének, s az országos sugárbiológiai és sugáregészségügyi kutató intézet bővítésének megkezdését.

/folyt.köv./
17.25/1l

- 43 -

17.25

bb. 53./növekszik .... 1. folyt./il

a minisztérium a működő intézetek gép-műszerfejlesztésére is tetemes összeget kíván fordítani. jelentősebb összeg jut a szívsebészeti ellátás, a művese állomások műszerezettségének javítására, illetve kialakítására, a már említett újszülött részlegek bővítésére, gép- és műszerigényeik kielégítésére. a jövő évben 1500-zal növekszik a gyógyintézeti ágyak száma: várhatóan elkészül a győri megyei kórház 240 ágyas pavilonja, baján 186 ágyas traumatológiai osztály, vácott 93 ágyas új pavilon, s a nagyatádi kórház 102 ágyas elmeosztálya; több mint 170 ágygyal bővül a balassagyarmati kórház, emellett több kórházban 30-50 ágygyal bővítik az ellátást.

a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának költségvetési tervéről kalmár györgy főosztályvezetőhelyettes számolt be. a kiadások csaknem 30 százalékát az anyák, a gyermekes családok részére folyósítandó juttatások teszik ki: ezek együttes előirányzata 10,8 százalékkal több, mint az 1976-os várható kiadása. több lesz a terhességi- és gyermekágyi segély, valamint a gyermekgondozási segély is. a szakszervezeti üdültetés várható alakulásáról szöröcsök sándor, a szot üdülési és szanatóriumi főigazgatóságának helyettes vezetője adott áttekintést. a költségvetés mintegy 375 ezer beutalt kedvezményes üdültetésére nyújt pénzügyi fedezetet, ezen túlmenően még 3000 gyermek és 2000 ifjumunkás üdültetését a szot - az előző évek gyakorlatának megfelelően - saját pénzeszközei terhére biztosítja. a husárak júliusban végrehajtott emelésével egyidejűleg a beutaltak ételmezési normája a felnőtt üdülőknél napi 4 forinttal, a csoportos gyermeküdülőknél 3,50 forinttal, az alkalmazottaké pedig 2 forinttal emelkedett. január 1-től a felnőtt üdülők térítési díja - az ételmezési normaemelés összegével azonosan - napi 4 forinttal lesz magasabb, viszont - szociális megfontolásokat is figyelembe véve - nem emelkedik a térítési díj a csoportos és családi gyermeküdültetésnél, az ifjumunkások, a szakmunkástanulók és a főiskolások üdültetésénél, valamint a gyógyüdültetésnél sem.

a három beszámolót követő élénk vitában a felszólalók különös figyelmet fordítottak általában a munkaerőhelyezettel, szorosabban véve az egészségügy munkaerőhiányával összefüggő kérdésekre. dr. palotai sándor például azt javasolta, hogy az eddigiek-nél hatékonyabban ésszerűbben próbálják foglalkoztatni a gyermekgondozási segélyen lévő anyákat, ott ahol erre lehetőség van.

/folyt.köv./

- 44 -

17.40/il

17.40

bb. 53./növekszik ...2. folyt./il

1977-ben 300 ezer anya lesz gyes-en, segélyük összege megközelíti a 4 milliárd forintot nyilvánvaló tehát hogy a gyermekgondozását biztosító foglalkoztatások a társadalomnak, a családoknak egyaránt fontos. felvetette: nagyobb összegeket kellene a bölcsőde-építésre fordítani, hiszen szűkebb pátriájában a dabasi járásban például ezer bölcsődéskorú gyermek közül mindössze két gyermeket helyezhetnek el bölcsődében.

dr. dévald józsef úgy vélte, hogy az egészségügyben mind súlyosabb munkaerőhiányon sokat lehetne enyhíteni bizonyos folyamatok gépeítésével, például korszerű takarítóeszközök alkalmazásával, valamint a konténeres szállítás bevezetésével. dr. radnai éva a helyettesítések kifizetése körül tapasztalható gondokról szólt. elmondotta, hogy ez különösen a hiányszakmáknál nehezíti a helyzetet, van ahol egyáltalán nincs mód a helyettesítés díjazására. igaz, hogy az ilyen módon keletkezett bérmaradványokat sokhelyütt jutalomként kifizetik, de előfordul az is - nem is kevésszer -, hogy a helyettesítési díj elveszik az egészségügy számára.

dr. kaposvári julia számos témát érintő hozzászólásában különös figyelmet fordított a bölcsődei ellátásra. abból a megállapításból kiindulva, hogy a gyermekgondozási segélyt igénybe vevő anyák túlnyomóan nagy többsége legalább egy évig koráig maga gondozza gyermekét, felvetette: ne lehetne-e olyan bölcsődéket építeni, ahová egy éves koruk betöltése után irathatnák be a gyermekeket. a bölcsődék jelenlegi működésében száz gyermeket 40 felnőtt gondoz, s ez a létszám elsősorban azért ilyen magas, mert az első életév betöltéséig igen munkaigényes, nagy precizitást igénylő feladatokat kell ellátniuk a gondozóknak. a képviselő által javasolt rendszerben viszont husz gondozónő is elláthatna száz gyermeket, tehát lényegesen csökkennének a fenntartási költségek. a vitában felszólalt még dr. kiss istván, dr. lakatos pál, dr. petri gábor, és dr. schnitzler józsef képviselő és bodnár árpádné, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének titkára.

dr. aczél györgy a hozzászólásokra adott válaszában elmondotta, hogy dr. kaposvári julia felvetése ésszerűnek látszik, ám mégsem valósítható meg, hiszen a bölcsődei ellátásnak az adott helyen a legkisebbekre is ki kell terjednie. valószínű, hogy száz kisgyermekes szülő közül 90 valóban nem viszi bölcsődébe a gyermekét egyéves koráig, mégsem lehet olyan rendet életbeléptetni, amely a többi tíz szülő számára nem biztosítaná a bölcsődei ellátást. a bizottság a javaslatot megvitatta és elfogadta./mti/

--

- 45 -

17.45/il

17.45

bb. 52. évente 400 ezer tonna bauxitot termelnek - átadták az iza ii új bauxitbányát

vid/fm/rj -cz

1976. december 6.

hétfőn átadták rendeltetésének az alumíniumipar egyik jelentős új beruházását, az iza ii bauxitbányát. 1966-ban készült el a bányanyitási programja, amelyhez kapcsolódott a nyírád környéki bauxit-előfordulások regionális víznívó-süllyesztése is. a csaknem 10 éves nagyszabású munka során így nemcsak a bányanyitáshoz szükséges járatokat és aknákat alakították ki, hanem 22 furt akna mélyítésével az eredeti víznívót mintegy 80 méterrel süllyesztették le. eddig több mint 1.3 milliárd köbméter vizet szivattyúztak ki, és ezzel 8 millió tonna jó minőségű érc vált hozzáférhetővé a korszerű technológiák számára. a bányákból kiemelt víz hasznosítására ajka, sümeg és a balaton között vezetékrendszert építettek, amelyen keresztül jó minőségű ivóvizet szállítanak.

az új iza ii. bauxitbánya átadási határideje 1976. december 31., s a földalatti üzem már az első teljes várhatóan több mint 400 ezer tonna bauxitot ad.

↓ évben,

az új bánya átadási ünnepségén részt vettek a társ-vállalatok, a tervező és a kutató intézetek képviselői, ott volt balogh Mihály, az MSZMP Veszprém megyei bizottságának titkára és dr. Dózsa Lajos, a magyar alumíniumipari tröszt vezető igazgatója is.

dr. Kapolyi László nehézipari miniszterhelyettes méltatta alumíniumiparunk növekvő szerepét és feladatait.

értékelte azt a nagyszabású műszaki fejlődést, amely megkönnyíti a bauxit-bányászok munkáját és mind nagyobb mennyiségű érc felszínre hozására ad lehetőséget. az elmúlt 15 év alatt hazánkban csaknem két- és félszeresére nőtt a termelés, és ugyancsak két- és félszeresére emelkedett a termelékenység is. a gépi rakodás és szállítás aránya gyakorlatilag elérte a 100 százalékot, s a földalatti munkahelyek 98 százalékban korszerű biztosító berendezésekkel vannak ellátva. a nagyarányú fejlődésben természetesen döntő szerepe van a magyar-szovjet timföld-alumíniumipari egyezmény adta lehetőségeknek.

a következő években az alumíniumipari központi fejlesztési program alapján újabb feladatok várnak a bauxitbányászokra. az országos termelés várhatóan 1985-re évi 3.3 millió tonnára emelkedik. ennek biztosítására a bauxit kutató vállalat 100 ezer méterre növeli kutató-furó kapacitását.

/folyt.köv./ 17.35 rat

1805

-46-

bb. 52. / évente 400 ezer.... 1. folyt./rj

dr. Kapolyi László befejezésül elismeréssel szólt az új iza ii. bánya tervezőinek, kivitelezőinek munkájáról. a tervet az aluterv készítette, a kivitelező a bányászati aknamélyítő vállalat, a külszíni építés és szerelés az országos bányagépgyártó vállalat és a vertesz feladata volt. a beruházás munkálataiban jelentős feladatot kaptak a vállalat saját üzeim is. külön szólt azokról a módosításokról, amelyek a reális lehetőségeket mérlegelve az eredetileg tervezett évi 300 ezer tonnás kapacitást 400 000 tonnára, a műszakonkénti 3.2 tonnás termelést pedig 6.2 tonnára emelték.

az ünnepi beszédet követően dr. Kapolyi László miniszterhelyettes és Kanizsai József, a vállalat igazgatója kitüntetésekkel adta át a beruházásban élenjáró dolgozóknak. /mti/

--

bb. 58. a magyar pen közgyűlése

pá pr il cz

1976. december 6.

szerdán tartja közgyűlését a magyar pen klub. az eseménynek különleges jelentőséget kölcsönöz, hogy a magyar pen ebben az évben ünnepli alapításának 50. évfordulóját. a közgyűlés megvitatja majd a magyar pen klubnak az elmúlt négy év során kifejtett tevékenységét, visszapillant 50 év nagy fordulópontjaira, és megválasztja az új vezetőséget. /mti/

--

bb. 57. a magyar epika századai - irodalmi szabadegyetem szolnokon

vid ká/il cz

1976. december 6.

a magyar epika századai címmel irodalmi szabadegyetem kezdődött hétfőn szolnokon, a ságvári Endre megyei művelődési központban. az első előadás a középkor és a reneszánsz irodalmával foglalkozott. a műsorban a szolnoki Bartók Kamarakórus is közreműködött. /mti/

--

- 47 -

1820

bb. 56. palicz józsef grafikai kiállítása ...

vid ká/il cz 1976. december 6.

palicz józsef festőművész grafikáiból nyílt kiállítás hétfőn a zalaegerszegi ifjúsági és uttörőház bemutatótermében. a művész 70 grafikájából összeállított tárlat december 18-ig tekinthető meg./mti/

-. -

bb. 59. hazaérkezett ...

gg/il cz 1976. december 6.

dr. trautmam rezsó az elnöki tanács helyettes elnöke vezette magyar küldöttség, amely jose lopez portillo új mexikói elnök beiktatási ünnepségein vett részt.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, valamint dr. házi vencel külügyminiszterhelyettes fogadta./mti/

-. -

bb. 61. időjárásjelentés ...

gg il cz 1976. december 6.

a meteorológiai intézet jelenti december 7-én, hétfőn 19 órakor:

kevesebb köd

várható időjárás kedd estig: párás, hajnalra a keleti országrészben még többfelé ködös, máshol tulnyomóan borult idő, nyugat felől havazással, havasesővel, majd esővel. megelénkülő, a dunántúlon helyenként megerősödő délnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet általában 3-8 északkeleten kevéssel 0 fok felett./mti/

-. -

- 48 -

18.30/il

18.35

bb. 60. buda istván munkaügyi államtitkár tájékoztatója a csepeli központi munkás fórumon

t/sl/fe/rj -cz 1976. december 6.

a xxi. kerületi tanács, a kerületi szakmaközi bizottság, a házi jogtanácsadó és a csepeli művek szakszervezeti tanácsa létrehozta a csepeli központi munkás fórumot, ahol a kerület dolgozói rendszeresen választ kaphatnak az őket foglalkoztató kérdésekre. a fórum első tanácskozásán, hétfőn délután, a csepeli munkásotthonban buda istván munkaügyi államtitkár a termelési fegyelmet erősítő, a munkaerő-gazdálkodást javító központi intézkedésekről tájékoztatta a kerület sok dolgozóját, munkaügyi szakemberét.

az államtitkárhoz intézett kérdések többsége a munkaerőhiány megoldása, az ösztönző bérezés témái köré csoportosult. az államtitkár rámutatott, hogy a megbízható felmérések szerint a munkaerőhiány a legtöbb esetben csak viszonylagos, sőt látszólagos. többnyire a munka nem kellő szervezettsége, a korszerűtlen technológia miatt foglalkoztatnak jóval több embert egy-egy vállalatnál, sőt egész iparágakban, mint amennyi megfelelő szervezetség esetén indokolt volna. a szervezés színvonalának emelése és a technológia korszerűsítése egyes helyeken a munkaerő 5-10 százalékát, más területeken 25-30 százalékát is felszabadíthatja. fontos feladat tehát, hogy a fejlesztési lehetőségeket, ahol lehet, a létszám felszabadítására használják fel. ez annál is inkább fontos, mert az előrejelzések szerint a következő 15-20 évben a munkaerő-források alig növekednek, s gyakorlatilag 20 év múlva sem áll rendelkezésre több munkaerő, mint jelenleg.

elmondotta: alaposan vizsgálni kell, hogy mely területeken indokolt mégis a létszám növelése, ehhez természetesen azt is meg kell szabni, hogy a létszámot hol nem szabad emelni, s hol kell csökkenteni. a szolgáltatóágazatban például indokolt a létszám emelése, de itt is vannak olyan területek, ahol nincs munkaerőhiány, esetleg felesleget is feltárhatnak.

/folyt.köv./

18.35 rj

-49 -

1900

bb. 60. /buda istván... 1. folyt./rj

az állam anyagilag is fokozottan megbecsüli azokat, akik kvalifikált munkát igénylő munkakörökben jól dolgoznak, akik nehéz fizikai munkát végeznek, akik a több műszakot is vállalják. a minisztertanács legutóbbi ülésén módosította a bérbesorolási rendszert, aminek az a lényege, hogy mind az alsó, mind a felső bérhatárokat fel-emelte, az alsó bérhatár eléréséhez fokozatosan kell közelíteni, oly módon, hogy annak elérése 1979. január 1-től válik kötelezővé. a vállalatoktól elvárják, hogy mindenekelőtt a kvalifikált feladatokat és a nehéz fizikai munkát végzők bérét emeljék. azoknak kell többet kapniuk, akik többet is dolgoznak. 1977. július 1-től valamennyi vállalat és szövetkezet számára a kormány kötelezővé teszi a műszakpótlékok alsó határát. azok a vállalatok, ahol a dolgozók jelentősebb része dolgozik második, illetve harmadik műszakban, állami támogatást is kapnak a műszakpótlékhoz.

rámutatott, hogy a feszült munkaerőhelyzet ellenére sem adható fel a szabad munkavállalás elve. az azonban megkövetelhető például az egyetem és főiskolát végzettekől, hogy - legalábbis átmenetileg - olyan munkahelyet foglaljanak el, ami a népgazdaság számára fontos. ezért vezették be a pályázati rendszert, amely fiatal szakembereinket a népgazdasági- lag fontos munkahelyekre orientálja. az itt szerzett tapasztalatokat valószínűleg később más területeken is felhasználják majd.

az államtitkár szólt az igazgatási és adminisztratív ügyviteli létszámfelvételi zárlat tapasztalatairól is, s utalt arra, hogy a felvételi zárlatot 1977. január 1-től létszám-növelési tialom követi. a jövőben tehát a vállalatok pótolhatják a nyugdíjazás vagy egyéb okok miatt kilépett dolgozókat, a létszámot azonban nem növelhetik, sőt 1980-ig 5 százalékkal csökkenteni kell az adminisztratív dolgozók számát. a vállalatok érdekeltek abban, hogy a csökkentést már előbb végrehajtsák, mert ebben az esetben a csökkentéssel felszabaduló bér egészben vagy részben visszamarad a vállalatoknál. ettől az előnytől elesnek, ha a létszámcsökkentést csak 1979-ben vagy 1980-ban hajtják végre. /mti/

--

18.40 rj

-50 -

1905

bb. 55. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

il cz

26. vízvezeték fonyód és kaposvár között
27. csehszlovák pártmunkásküldöttség
28. elutazott óvári miklós
29. fogadás a finn nemzeti ünnep alkalmából
30. szerk. figy
31. bükk karácsonyfák
32. gázmérgezés
33. tsz-ek 3. kongresszusa /6-os javítás
34. tud. ülés a telefonról
35. táncművészek szövetségének közgyűlése
36. hazaérkezett prágából
37. megalakult a vit magyar bizottsága /7-es javítás/
38. tovább csökken a folyók vízszintje észak-magyarországon
39. kgm vállalatok igazgatóinak értekezlete
40. sajtótájékoztató
41. hazaérkezett a magyar küldöttség párizsból
42. pátzay pál kitüntetése
43. agrárélelmiségi helyzetéről
44. árvízvédelmi figyelőszolgálat
45. tolna megyei tanács koordinációs értekezlete
46. taánácskozás tatabányán
47. kgst élelmiszeripari állandó bizottsága
48. bolgár pártmunkásküldöttség
49. megyei képviselőcsoportok ülései
50. üdvözlő távirat
51. az építési és közlekedési állandó bizottság ülése /8-as jav./
52. felavatták az iza ii. bauxitbányát /10-es javítás/
53. az országgyűlés szociális és egészségügyi áll. bizottságának ülése /9-es jav/
54. a kisz kb fogadása
55. hírjegyzék

/mti/

--

1910

- 51 -

felhasználható 19.30 órától

bb. 63. a liszt ferenc kamarazenekar hangversenye szekszárdon
vid ká/il cz 1976. december 6.

szekszárdon adott hangversenyt hétfőn este a budapesti liszt ferenc kamarazenekar. a bach, ha:ndel, mozart és vivaldi műveket megszólaltató műsorban közreműködött frank mária gordonkaművész és nádor györgy zongoraművész./mti/

--

felhasználható: 19 órától

bb. 62. a bukaresti madrigál kórus hangversenye szolnokon
vid ká/il cz 1976. december 6.

a bukaresti madrigál kórus hétfőn szolnokon, a szigligeti színházban vendégszerepelt. az együttes marin constantin vezényletével régi mesterek és mai román szerzők műveit tolmácsolta./mti/

--

bb. 64. a szovjetunióba utazott a mikroszkóp színpad együttese

felhasználható: 20.30-tól

t nm/pá/pr il cz 1976. december 6.

hétfőn szovjetunióbéli vendégjátékra utazott a mikroszkóp színpad együttese. mint komlós jános igazgató elmondta az mti tudósítójának:december 12-ig az orenburgi gázvezeték magyar építőinek adnak műsort. a 26 főnyi társulat öt alkalommal játsza guszjatyinban, bogorodcsányban és huszton nemrég bemutatott ki fog gólt lölni? című kabaréprogramját. a népszerű fővárosi együttes természetesen nemcsak szórakoztatni kívánja az itteni fiatalokat, hanem felhasználja az alkalmat arra is, hogy közelebbről megismerkedjen a nagyszabású építkezéssel. a társulat tagjai közönségtalálkozókon, ankétokon is találkoznak majd a fiatal munkásokkal.

egyébként a mikroszkóp színpad nyitja meg azoknak a szovjetunióba utazó művészeti együtteseknek, színházaknak sorát, amelyek a jövőben az orenburgi gázvezeték építőinek szórakoztatásáról kívánnak gondoskodni./mti/

--

18.48/11

- 52 -

1030

bb. 35. / a táncművészek... 3. folyt./rj

a beszámolót közzétevő vitában több mint huszan szóla-
tak fel. közöttük tóth dezső, az mszmp központi bizott-
ságának osztályvezető helyettese a központi bizottság nevé-
ben köszöntötte a közgyűlés résztvevőit. elismeréssel
szólt a táncművészet eredményeiről, s ennek alapján hang-
súlyozta: a szakma képviselői jogosan igénylik munkájuk köz-
művelődésben betöltött szerepének megfelelő megbecsülését.
ennek elérésében -mondotta - a nyilvános, közönség előtti
szereplések legfontosabb kellékei, a tánc-színpadok és a
szakma megfelelő sajtónyilvánossága a legfontosabbak,
amelyek nélkül a táncművészet és a közönség közötti kapcsolat
javítása elképzelhetetlen. a művészeteknek ez az ága
a két területen az eddigieknél nagyobb támogatást érdemel,
melyhez a jövőben a párt és az állam minden lehető
segítségét megad a szakma vezetőinek.

a vita során csaknem valamennyi felszólaló sürgette
a táncoktatás állami szakiskolai hálózatának kiépítését, az
állandó táncszínház, a táncművészet bemutató fórumának
létesítését, és azt, hogy a tánc a művészetek nagy családjá-
ban is mielőbb megkapja az őt megillető társadalmi, művé-
szeti elismerést.

a közgyűlés résztvevői ezután megválasztották a szövet-
ség új vezetőit és husztagu elnökségét. a szövetség főtit-
kárává ismét körtvélyes gézát választották. /mti/

--

bb. 65. halálos szerencsétlenség

rj -cz 1976. december 6.

hétfőn a délutáni órákban a xvii. kerület pesti ut
368. számú ház előtt egy utkanyarban egy pótkocsis teher-
gépkocsi és egy honvédségi autóbusz összeütközött. a sze-
rencsétlenség következtében a két gépkocsi ki-
gyulladt és leégett. 7 személy a helyszínen meghalt, 7 főt
a mentők különböző sérülésekkel kórházba szállítottak.

az elhalt személyek azonosítását és a baleset körülmé-
nyeinek vizsgálatát a rendőrség szakértők bevonásával meg-
kezdte. /mti/

--

19.55 rj

-53 -

20⁰⁰

bb. 67. kiegészítés a bb. 65. /halálos.../ című hírünkhöz

rj -cz

e m b a r g ó hajnali 5 óráig!!! /december 7-én/

-----
a xvii. kerület pesti ut 368. számú ház előtt történt halálos szerencsétlenség áldozatait a késő éjszakai órákig nem sikerült azonosítani. az eddigi megállapítások szerint szücs imre honvéd és hat kókai lakos halt meg. /mti/

--

be. 67. belpolitikai híreink jegyzéke 18 órától zárásig

rj -cz

1976. december 6.

- 61. időjárásjelentés
- 62. bukaresti madrigál kórus szolnokon /felhaszn. 19 -tól/
- 63. liszt ferenc kamarazenekar szekszárdon /,, 19.30-tól/
- 64. mikroszkóp színpad együttese szuba utazott /felh. 20.30-tól/
- 65. halálos szerencsétlenség
- 66. hírjegyzék
- 67. kieg. a bb. 65. hírhez!!!!
/e mbargós hajnali 5 óráig /

/mti/

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
szerkesztő: koncz antal

23.15 rj

1-54-

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

k e d d

bb. 1. a képesítés nélküliek többsége továbbtanul

i dg/gk/pr/il cz

1976. december 7.

jogszabály intézkedik arról, hogy a képesítés nélküli pedagógusok meghatározott időn belül kötelesek valamely pedagógusképz intézményben szakképzettséget szerezni. ha ennek a kötelezettségüknek nem tesznek eleget, illetve ha eredménytelenül felvételiznek, a munkahelyek a szerződésüket megszüntetik. a tapasztalatok szerint jogszabály végrehajtása általában nem okoz gondot, mert a képesítés nélküliek többsége a jogszabálytól függetlenül is ténylegesen pedagógus szeretne lenni. a számok is ezt igazolják: az általános iskolákban az idei tanévben alkalmazott képesítés nélküliek túlnyomó többsége, több mint 80 százaléka tanul tovább.

a jelenleg még tovább nem tanulók a megyei tanácsokon keresztül január 20-ig adhatják be a tanárképző intézményekhez felvételi kérelmüket.
/folyt.köv./

- 1 -